

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

Önkéntes Kézikönyv

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa önkéntes programjának összefoglaló
kézikönyve

Köszönetnyilvánítás

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa önkéntes programjának összefoglaló kézikönyvén többen dolgoztunk.

Veszprém - Balaton 2023 Zrt.

Veszprém – Balaton Régió Kultúrájáért Közalapítvány

Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület

Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület

Ezúton szeretnénk megköszönni értékteremtő munkájukat!

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

Veszprém-Balaton Régió
Kultúrájáért Közalapítvány

FEKETE SEREG
NAGYVÁZSONY

Tartalomjegyzék

Köszönetnyilvánítás	3
Bevezető	11
Az önkéntességről általánosságban	18
Mi az önkéntesség?	18
Ki lehet önkéntes?	19
Ha eldöntötted, hogy szeretnél önkéntest foglalkoztatni, akkor kezdjünk bele!	20
Az önkéntesekre vonatkozó szervezeti irányelvek	22
Önkéntes menedzsment	25
1. Tervezés és szükségletfelmérés	27
2. Önkéntes tevékenység meghatározása, leírása	29
3. Önkéntesek toborzása	31

4. Kiválasztás – beszélgetés az önkéntesekkel	35
5. Az önkéntes bevezetése a szervezetbe, megállapodás, szerződés	36
6. Önkéntes felkészítése az önkéntes tevékenységre	37
7. Önkéntesek és alkalmazottak kapcsolata	37
8. Koordináció, az önkéntes koordinátor feladata	38
9. Mi motiválja az önkéntest?	39
10. Értékelés	40
11. Kilépés / lemorzsolódás	41
12. Elismerés, köszönetnyilvánítás	42
13. Dokumentáció	42
Mi így csináljuk! - a vagy a Veszprém-Balaton 2023	
Európa Kulturális Fővárosa önkéntes programja	43
Mi így csináljuk!- EKF és az önkéntesek	45
Hogyan történik az önkéntesek bevonása?	45
Regisztráció	45
Megszólítás	45
Motiváció fenntartása	46

Mi így csináljuk!- EKF és a fogadó szervezetek	46
Önkéntes menedzsment rendszer	46
Fogadó szervezetek támogatása	47
Milyen kötelességekkel, feladatokkal jár az önkéntesek fogadása?	49
Miért előnyös, ha bejelentkezünk az önkéntes törvény hatálya alá?	50
Alkalmas-e civil szervezetünk / intézményünk az önkéntes fogadására?	50
Hol kell regisztrálni? (Civil szervezetnek és Intézménynek egyaránt)	51
Milyen tevékenységet végezhet az önkéntes?	52
A közérdekű önkéntes tevékenység speciális feltételei:	53
A fogadó szervezet kötelezettségei	53
Önkéntes kötelezettségei	54
Milyen juttatásokat kaphat az önkéntes?	55
Önkéntes juttatás adózása	55
Önkéntes adminisztráció	57

Milyen nyilvántartást kell vezetni az önkéntesekről?	57
Önkéntes szerződés	57
Szerződés megszűnése:	58
Iskolai közösségi szolgálat	60
Ki lehet fogadó szervezet?	62
Milyen tevékenységeket végezhetnek a tanulók?	63
Hogyan kell dokumentálni az iskolának az iskolai közösségi szolgálatot?	64
Nemzetközi Önkéntes Program	66
Európai Szolidaritási Testület által nyújtott lehetőségek	67
A Nemzetközi Önkéntes Szolgálat történelmi háttere	67
A szolidaritási tevékenységek	68
Az Európai Szolidaritási Testület célja	70
A program támogatásával megvalósítható tevékenységek	70
Önkéntesség	70
Szolidaritási projektek	70
Humanitárius segítségnyújtás	71
Ki vehet részt az Európai Szolidaritási testületben?	73

Milyen tevékenységek támogathatóak ESC keretében?	76
A résztvevőkkel kötött megállapodások	79
Mentorálás önkéntes tevékenység során	80
Szolidaritási projektek	80
Támogathatósági feltételek	84
Mellékletek I.	86
Swot-analízis	87
Portfólió-analízis	90
Mellékletek II.	93
Önkéntes fogadása előtt érdemes átgondolni	94

Bevezető

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program (továbbiakban VEB2023 EKF program) egyik kiemelt célja, hogy maradandót alkosson az önkéntesség területén. A cél az, hogy az önkéntes tevékenységekkel a lakosok magukénak érezzék a VEB2023 EKF program eseményeit, amelyek hatással lesznek a város és a régió további életére.

Ezenkívül fontos cél, hogy az önkénteseket fogadó szervezetek még tudatosabban, szervezettebben végezzék munkájukat, és 2023 után is egy olyan szemlélet, gyakorlat maradjon fent, amely hasznos és használható a szervezetek és az önkéntes tevékenységet végezni vágyó lakosok számára. A VEB2023 EKF program hatására a régióban erősödik az önkéntesség kultúrája, a társadalmi felelősségvállalás, a közösségi szerepvállalás.

A VEB2023 EKF program rendkívüli lehetőséget biztosít arra, hogy nyissunk Európa felé az önkéntesség területén is: kapcsolatteremtés, tapasztalatszerzés, külföldi önkéntesek fogadása, magyar fiatalok részvétele más országok önkéntes tevékenységében.

A kiadványunk célja, hogy tájékoztatást és segítséget adjon, minden önkéntes foglalkoztatás után érdeklődő intézménynek és szervezetnek a gyakorlati tudnivalókról.

“Nem kapsz munkát tapasztalat nélkül,
tapasztalatot pedig nem szerezhetsz munka nélkül.
ÖNKÉNTESKÉNT mindezt megkaphatod.”

- Angela Murray, angol önkéntes

Figyelem!

A kiadvány hosszú, mert:

- részletes,
- alaposak akartunk lenni,
- szeretjük ezt a témát és sokat tudunk róla írni.

Ha nincs időd, érdeklődésed átlapozni az egészet, DE

- kezdő vagy és érdekel, hogy mit is takar az önkéntesség általában,

UGORJ:

“Amit az önkéntességről tudni érdemes...” fejezetre. Itt megtudod, amire kíváncsi vagy ebben a témában.

- középhaladó vagy, tudod, mit jelent az önkéntesség, de jól jönne egy-két módszertani segítség,

UGORJ:

“Önkéntes menedzsment” részhez, ami nagyon gyakorlatias tudnivalókat, információkat ad neked, és használd a Mellékleteket, mely módszertani segítséget ad. Ne hagyd ki a sorból a Milyen kötelességekkel, feladatokkal jár az önkéntesek fogadása? fejezetet, mely segít eligazodni az esetleges útvesztőkben.

- haladó szinten csak finomításokra van szükséged, akkor

UGORJ:

“A sikeres önkéntes programhoz, ajánljuk az alábbi 13 pont áttekintését” fejezethez.

- Ha arra vagy kíváncsi, hogy az Európa Kulturális Fővárosa programon belül mi hogyan foglalkozunk az önkéntesekkel és támogatjuk az önkénteseket fogadó szervezeteket, akkor

UGORJ:

Mi így csináljuk!- EKF alapok fejezetre.

Önkéntest szeretnél fogadni, de nincs idő elmélyülni az önkéntes fogadásához kapcsolódó törvényben és kötelezettségekben, akkor olvasd el kiadványunkban “amit elsősorban tudni érdemes”, amennyiben kedvet kapsz, abban az esetben olvasd tovább kiadványunkat, és ismerd meg a gyakorlati tudnivalókat, az önkéntesek fogadáshoz. Szeretnénk segítséget nyújtani az intézmények / civil szervezetek önkéntes fogadó szervezetté válásához, az önkéntes menedzsment kidolgozásához és az önkéntes koordinátor alkalmazásához, mi az, amit elsősorban tudni érdemes:

Önkéntesség formái	Informális önkéntesség	Formális önkéntesség	Iskolai Közösségi Szolgálat (IKSZ)
<p>Ki az önkéntes?</p> <p>A tágabb értelmezés 3, a szűkebb 4 kritériumot</p>	<p>1. Önkéntes az, aki szabad akaratából, önzetlennül, közvetlen nyújt segítséget,</p> <p>2. anyagi ellenszolgáltatás nélkül, DE a kiadások megtérítése, vagy jelképes fizetség megengedhető;</p> <p>3. az önkéntes tevékenység más személy vagy a társadalom hasznára irányul.</p> <p>Tehát, bárki lehet önkéntes, aki az elvárásainknak megfelel.</p>	<p>1. Szűkítő feltétel: az önkéntes tevékenységnek szervezett keretek között kell folynia, azaz a magánszemélyek egymás közti önkéntes tevékenységét, segítségnyújtását nem veszi számba a törvény értelmezése.</p> <p>Önkéntes az, aki szervezetnél / intézménynél, közjó érdekében egyénekért, közösségért, anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzi tevékenységét, DE a kiadások megtérítése, vagy jelképes fizetség, megengedhető, továbbá az önkéntesnek adható juttatás törvényes keretek között.</p> <p>Tehát, bárki lehet önkéntes, aki az elvárásainknak megfelel.</p>	<p>A közösségi szolgálat és az önkéntesség nem azonos fogalmak.</p> <p>A köznevelési törvény szerint a „közösségi szolgálat, szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.</p> <p>Az IKSZ az érettségi vizsga feltétele.</p> <p>Tehát, IKSZ-es, az érettségire készülő diák.</p>

Ki a fogadó szervezet? Hol történik az önkéntes tevékenység?	Emberek közösségei, mely lehet családi, baráti, szociális kapcsolatok.	- Civil szervezet - Intézmény leggyakrabban: közművelődési intézmény, könyvtár, múzeum.	Intézmény Civil szervezet
Vonatkozó jogszabály	Nincs törvényes kerete, hisz szívességből történik	Közérdekű önkéntes törvény kereti között (Ha az intézmény/szervezet bejelentkezik a törvény hatálya alá).	köznevelési törvény
Formai keretek	Szerződés nélkül	Szerződéssel vagy szóbeli megállapodással	Szerződés az oktatási intézmény és a szervezet / intézmény között történik.
Milyen tevékenységet lát el:	Egyszerűbb szívességeket és fizikai segítséget nyújtanak, családi, baráti, szociális kapcsolatokban	Az önkéntesek karitatív tevékenységükkel hozzájárulnak, mások vagy közösségek jobb életéhez, valamilyen társadalmi cél eléréséhez.	Közösségi szolgálatot lát el, az érettségire készülő 9-12. évfolyamos diák. lásd. IKSZ
Példa a tevékenységre:	Segítség boltba menés, kerti munka, takarítás során. Informális szervezetek, közösségek, emberek csoportjai számára nyújt az önkéntes segítséget: pl - lakóközösségben kertrendezés, festés, - hobby tevékenység során túra szervezése szabadidős tevékenység céljából.	Segítségnyújtás - egy rendezvény esetén a regisztrációban, jegyszedésben, ültetésben, ruhatári tevékenységben, - állatvédő szervezetek tevékenységében (állatok etetése, sétáltatása) Szakmai feladatok ellátása önkéntes tevékenység keretében: pl. könyvelés, adminisztráció, fordítás, pályázatírás, projekt vagy rendezvény fotózása, kiadvány készítés.	Segítségnyújtás a regisztrációban, adminisztrációban, jegyszedésben, ültetésben, ruhatári tevékenységben, rendezvények során, állatvédők tevékenységében.

Időbeni keretek	Rendszeresen, alkalmanként	Rendszeresen, alkalmanként	A diák összesen 50 óra közösségi szolgálatot teljesít, melyet el lehet osztani, min 40 óra „önkéntes tevékenység” legfeljebb 5 óra iskolai felkészítés és 5 óra lezárásra.
Ellenszolgáltatás	Ellenszolgáltatás nélkül, DE a kiadások megtérítése, vagy jelképes jutalom megengedhető.	Ellenszolgáltatás nélkül, DE a kiadások megtérítése, vagy jelképes jutalom megengedhető, továbbá az önkéntesnek törvényesen adható juttatás (lásd a törvényt)	Ellenszolgáltatás nélkül. Amennyiben a fiatalnak költsége merülne fel a közösségi szolgálata során, abban az esetben köthetünk vele önkéntes szerződést, melynek a kereteiben fedezhetjük a tevékenységhez társuló kiadásokat (pl. utazási költség).
Miért jó a fogadó szervezetnek/intézménynek, ha önkéntest fogad?	Ha a fogadó szervezeten emberek csoportjait (lakóközösségek), vagy pl. idős embert értünk, számukra hasznos, ha ellenszolgáltatás nélkül segítséget kap.	Fogadó szervezet, az önkéntes szakmai tudását figyelembe véve, bővítheti a szervezet tevékenységi körét, - új szolgáltatásokat biztosíthat a célközönségnek - az önkéntesek új szintet hozhatnak a szervezet életébe. - A kollégák hozzáállását pozitív irányba befolyásolhatja egy új szemlélet. Nem utolsósorban, segítséget kap a tevékenysége elvégzéséhez.	A fiatalok szocializációja, nevelése, oktatása során fontos, hogy ismerjék saját lehetőségeiket, később akár a civil szervezet aktív tagjává, segítőtvé válhatnak. Segítik a tevékenység ellátását.

Miért jó önkénteskedni?	Az önkéntest a jó érzéssel, és segítőkészséggel, jó érzéssel töltheti el.	Jó önkénteskedni: - Pályakezdők szempontjából gyakorlatot, tapasztalatot szerezhethet, tanulhat. - Más szakmába való betekintésre adhat lehetőséget, olyan szociális képességekre tehet szert, amiket máshol nem biztos, hogy megkaphat. - Nyugdíjas szempontjából passzivitás elkerülése fontos, szükséges, hogy egy jó közösség részesei lehessenek.	Az IKSZ esetén segíti a fiatalok szocializációját, a tanulási és tapasztalatszerzési folyamatot, az önismeretet. Továbbá képesség- és kompetenciafejlesztő hatása van. - A fiatalok, pályakezdők szempontjából hasznos, ha első munkahelyi gyakorlatukat segítő környezetben végzik, ahol a felelősséget még mások viselik helyettük.
Melyiket válasszam?	Ha egy kedves ismerős felajánlja a segítségét a kertben, vagy egy rendezvény során segít pakolni a székeket, fogadd el!	Ha egyszeri alkalommal, egy programhoz szeretnél önkéntest, elég a szóbeli megállapodás: -pl. egy rendezvény során segít ki és elpakolni, ha a parkolásnál segít, regisztrációnál, vagy ha egy környezetvédelmi akció keretében, egy erdőterület egynapos takarításában vesz részt. Azonban, ha: - határozatlan időre, vagy legalább tíz napig részt vesz az önkéntes a szervezet/intézmény munkájában, abban az esetben már köss vele szerződést, vagy ha - 18 év alatti vagy korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén legalább két napot vesz részt a munkában, vagy ha - juttatásban részesül.	Ha szeretnél középiskolásokkal dolgozni, vagy ha felkeresnek, hogy szeretnél nálad tölteni a kötelező 50 óra egy részét, abban az esetben köss a fiatal iskolájával szerződést, és fogadd a fiatalot.

Az önkéntességről általában

Mi az önkéntesség? Az önkéntesség olyan tevékenység, melyet egyénileg vagy csoportosan, rendszeresen vagy alkalmanként, belföldön vagy külföldön a közös jó érdekében személyesen, szabad akaratból végezhetünk anyagi ellenszolgáltatás nélkül.

Közérdekű önkéntes tevékenység a fogadó szervezetnél, a törvényben meghatározott tevékenységi körben (lásd. törvénynél), ellenszolgáltatás nélkül végzett munka, kivéve, ha

- a személy a tevékenységet maga vagy közeli hozzátartozója javára végzi,
- a tevékenység jogszabályi kötelezésen, jogerős bírósági határozaton, illetve hatósági kötelezésen alapul, (Pl. 1. a közmunka nem önkéntes tevékenység, 2. szociális intézményben nővér helyére nem lehet önkéntest foglalkoztatni)
- Más jogviszony keretében végzett ellenszolgáltatás nélküli munka (Pl egyesületi tagság, kuratóriumi megbízatás alapján, egyházi személyként végzett önkéntes tevékenység).
- Amelyre tevékenységre vonatkozóan képzés, vagy egyéb nyilvántartás szükséges.

Az önkéntes tevékenységet több csoportba sorolhatjuk:

Közérdekű önkéntes tevékenység:

- Formális önkéntes tevékenység: amikor nonprofit szervezet vagy állami intézmény keretein belül lehet végezni az önkéntes tevékenységet
- Vállalati önkéntesség: Munkaidő terhére, csoportosan, megadott időpontban vagy időszakban végzett, szaktudást nem igénylő fizikai munka
- Nemzetközi önkéntesség: Magyar fiatalok külföldön végeznek önkéntes szolgálatot, és itthon is fogadhatunk külföldről érkező önkénteseket.

Nem önkéntes tevékenységnek számít az Iskolai Közösségi Szolgálat. (lásd: 60. o.)

Ki lehet önkéntes?

- Önkéntes az, aki szabad akaratából, szívből, önzetlenül, közvetlen nyújt segítséget.
- Mindenkinek a saját döntése, hogy mire fordítja szabadidejét.
- Ma Magyarországon közérdekű önkéntes tevékenységet a törvény alapján gyakorlatilag minden 10. életévét betöltött személy végezhet. Tehát, önkéntes lehet bármely cselekvőképes, korlátozottan cselekvőképes vagy 10. életévét betöltött, kiskorúsága miatt cselekvőképtelen személy.
 - Kiskorúsága miatt cselekvőképtelen önkéntes esetén az önkéntes szerződést a törvényes képviselő köti meg, továbbá a korlátozottan cselekvőképes önkéntes esetén az önkéntes jogviszony létesítéséhez is, a törvényes képviselő beleegyezése szükséges

Ha eldöntötted, hogy szeretnél önkéntest foglalkoztatni, akkor kezdjünk bele!

Az önkéntesekre vonatkozó szervezeti irányelvek

(forrás: www.oka.hu)

Minden önkéntesekkel foglalkozó szervezetnek tanácsos kidolgozni az önkéntes stratégiáját, és összeállítani egy új. önkéntesekre vonatkozó szervezeti irányelveket tartalmazó dokumentumot, amiben összefoglalja mindazokat az elveket, amiket mind a szervezethez csatlakozó önkéntesek, mind az alkalmazottak számára követendőnek tart. Az önkéntes stratégiát, szervezeti / intézményi szinten fogalmazzuk meg, hosszú távra, amely összhangban áll a küldetésünkkel.

Álljon itt most néhány jó tanács, hogy mi mindent kell átgondolni ahhoz, hogy ezt elkészítsük.

Az alábbi kérdések megválaszolását, a későbbiekben segítjük, de próbáld először Magad:

- A Miért? megfogalmazása – Miért akarunk önkénteseket fogadni? Mit kínálunk nekik?
- Önkéntes tevékenység leírása – Mire kell az önkéntes?
- Önkéntesek toborzása – Hogyan, milyen módszerrel toborozunk?
- Interjú és kiválasztás – Mi a kiválasztás menete, elvei?
- Önkéntesek felkészítése a szervezeten belüli önkéntes tevékenységre – Milyen felkészítő szükséges, kell-e esetleg képzés?
- Ellenőrzés, motiváció, köszönetnyilvánítás – Hogyan, milyen módszerrel?
- Az önkéntes program ellenőrzése – Hogyan?
- Lemorzsolódás, elbocsátás – Mi legyen az eljárás?

És amit még érdemes átgondolni

- Önkéntes koordinációs feladatokat ki/kik végzik el, ki foglalkozik az önkéntessel?
- Önkéntes szervezeten belüli helye, és szerepe,
- Az önkéntes által elvégzett feladatokat, hogyan ellenőrizzük és dokumentáljuk? amennyiben szükséges az Önkéntes. Pl: biztosítást, képzést, pénzbeli juttatást,

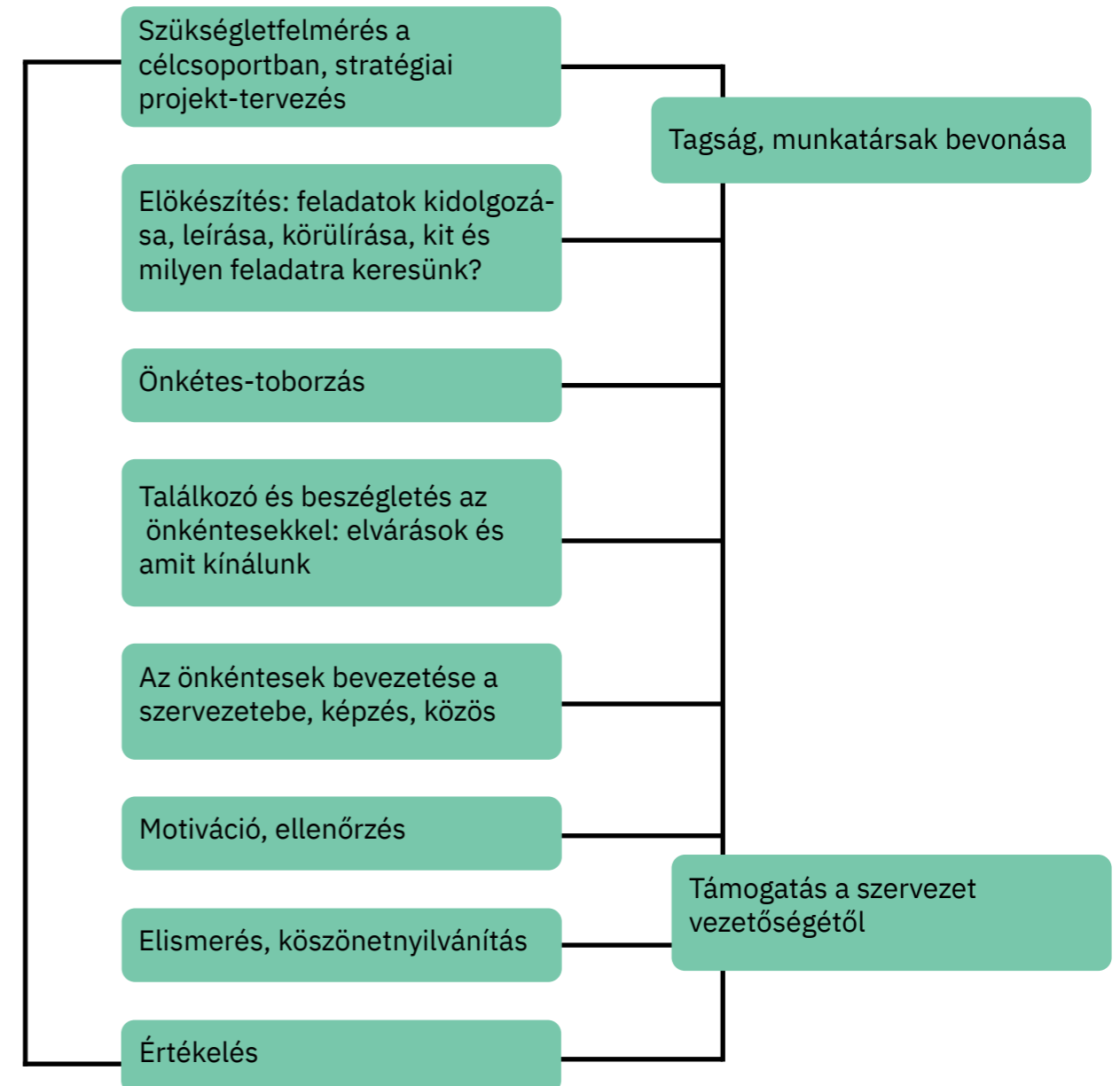
költségtérítés, (Pl. utazási, étkezési költség) stb., (részletesen a törvénynél)

- Hogyan kezeljük, az önkéntesek nem megjelenését és hiányzását?
- Hogyan kezeljük az Önkéntes panaszait?
- Amennyiben az Önkéntesnek biztosítunk a munkájához szükséges eszközt, szükséges tisztázni annak a használatát, és felelősségét!
- Az Önkéntesnek is, titoktartási kötelezettsége van, ugyanúgy, mint a munkatársaknak, (ha olyan feladatot lát el), fontos ezt is előre tisztázni, akár szerződésbe foglalni,
- Ha a munka szempontjából szükséges, ugyanúgy, mint a munkatársaknál, szabhatunk meg, próbaidős felvételt.

HA ÁTGONDOLTUK A KÉRDÉSEKET, AKKOR MOST LÁSSUK RÉSZLETESEN AZ ÖNKÉNTESRE VONATKOZÓ SZERVEZETI IRÁNYELVEK KIDOLGOZÁSÁT!

Az irányelvek elkészítésével párhuzamosan fontos megismerkednünk az önkéntes menedzsment fő területeivel. Célja, hogy egyben lássuk a teljes folyamatot, bizonyos elemei ciklikusan ismétlődnek az önkéntes program és a szervezet igényei szerint. Több modell is létezik, ezek közül most nézzünk meg egyet ->

Önkéntes menedzsment

A sikeres önkéntes programhoz, ajánljuk az alábbi 13 pont áttekintését:

- 01 Tervezés és szükségletfelmérés
- 02 Önkéntes tevékenység meghatározása, leírása
- 03 Önkéntesek toborzása
- 04 Kiválasztás – beszélgetés az önkéntesekkel
- 05 Az önkéntes bevezetése a szervezetbe, megállapodás, szerződés
- 06 Önkéntes felkészítése az önkéntes tevékenységre
- 07 Önkéntesek és alkalmazottak kapcsolata
- 08 Koordináció, az önkéntes koordinátor feladata
- 09 Mi motiválja az önkéntest?
- 10 Értékelés
- 11 Kilépés / lemorzsolódás
- 12 Elismerés, köszönetnyilvánítás
- 13 Dokumentáció

Néhány gyakorlati tanács a fenti pontok kidolgozásához:

01 Tervezés és szükségletfelmérés

- Ha lehet, a szervezetnél / intézménynél csoportban gondoljuk át, és hozzunk létre, egy az önkéntességgel foglalkozó TEAM-et.
- Ha lehet, készítsünk éves munkatervet, de elkészíthetjük az egyes projektek vagy programelemek tervezetét, **(lásd, mellékletek: projektterv)** melynél vizsgálhatjuk, hogy hol van szükségünk önkéntesre.
- Gondoljuk át, hogy valóban szükségünk van önkéntesre?
 - Mit akarunk? Miért akarjuk? Milyen programok, tevékenységek során tudjuk bevinni az Önkéntest?
 - Első körben ehhez elvégezhető a szervezetre / intézményre vonatkozó helyzetelemzés (SWOT analízis, Portfólió analízis, lásd: mellékletek között)
- Fontos a szervezet lehetőségeinek felmérése (fizetett alkalmazott, vagy önkéntes?)
- Gondoljuk át, hogy valójában felkészültünk-e az önkéntes fogadására, ha önkéntest fogadunk, nem teszünk-e vele nagyobb kárt mint hasznot?
- Továbbá szükséges az egyes projektek / programok során átgondolni:
 - A célok megfogalmazását,
 - Feladatok megállapítását,
 - Van-e elegendő emberünk, vagy szükséges az önkéntes?
 - Esetlegesen szükséges partnerek keresését,
 - Erőforrások, finanszírozási lehetőségek meghatározását,
 - Értékelés módszerének meghatározását,
 - Projekt / Program időbeosztásának és ütemtervének elkészítését,
 - Felelősök kinevezését.

** Amennyiben az Önkéntes fogadásának tervezéséhez, és szükségletfelméréséhez hasznosnak érzitek, a szervezet / Intézmény Stratégiai megfelelését áttekinteni, abban az esetben a mellékletek között, megtaláljátok a SWOT analízist, a Portfólió analízist, és a projektterv űrlapot, amely hasznos lehet a Számodra.*

FELADAT:

Rajzoljátok le, hogy a szervezetetek / Intézményetek számára milyen az ideális Önkéntes!

- Az Önkéntes az egyes rendezvények során, tevékenységével képviseli a szervezete / intézményt.
- Az Önkéntes mindig segít, ahol kell,
- Mindig vidám, kedves, és mosolyog,
- Türelmes és barátságos,
- Csupa szív,
- Azonosul a céljainkkal, misszióinkkal

Úgy képzeljük el, mint Supermant? Ez az önkéntes nem biztos, hogy létezik, ezért nagyon fontos megfogalmazni, hogy milyen feladatra, kit keresünk?

Fogalmazzd meg, milyen tevékenységre szeretnél Önkéntest fogadni!

02 Önkéntes tevékenység meghatározása, leírása

- Meg kell határozni, hogy mely projekt, program során van szükségünk önkéntesre.
- Meg kell határozni, hogy az adott projekten, programon belül, mely feladatokat fogja az önkéntes ellátni, és határozzuk meg hogy, hány önkéntesre van szükségünk.
 - Ebben a fázisban kell nagyon pontosan meghatározni és leírni(!), hogy milyen tevékenységre szeretnénk önkénteseket bevonni a program megvalósításába.
- Meg kell határozni azt is, hogy milyen elvárások vannak az önkéntessel szemben?
 - Mit kell tudniuk? Mennyi ideig kell rendelkezésre állniuk naponta / hetente? Időszakos, vagy állandó feladatról van szó?
- Javaslat az önkéntes feladat leírása során, határozzuk meg: az önkéntes feladat címét, nevét, célját; a pontos tevékenységeket, az elvégzéséhez szükséges tudást, képzettséget, készséget; határozzuk meg a szükséges eszközöket, időkereteket; feladat ellátás helyszínét, és a felelősöket az elvégzett tevékenységekért.
- Valaki(k)nek koordinálnia kell az önkénteseket, felelősséget kell vállalnia az egész programért, ezen felül szükséges az önkéntesek segítése, bevezetése a szervezetbe, tehát előnyös, egy önkéntes koordinátor alkalmazása, aki lehet fizetett alkalmazott is. (lásd. 8. pont koordináció)

Az Önkéntes feladatok leírásának megkönnyítésére, javasoljuk az alábbi táblázat kitöltését:

Elvégzendő tevékenység	Részletes leírás	Felelősök
Program elnevezése (melynek során szükségünk van Önkéntesre)		
Önkéntes tevékenység neve		
Tevékenység helyszíne		
Tevékenység célja		
Elvégzéshez szükséges tudások, képzettségek, készségek		
Tevékenységhez szükséges eszközök		
Önkéntes tevékenység ideje	Határozott Határozatlan	
Önkéntes tevékenységről beszámoló formája, és határideje		
Juttatások (pl utazási költség, étkezés)		

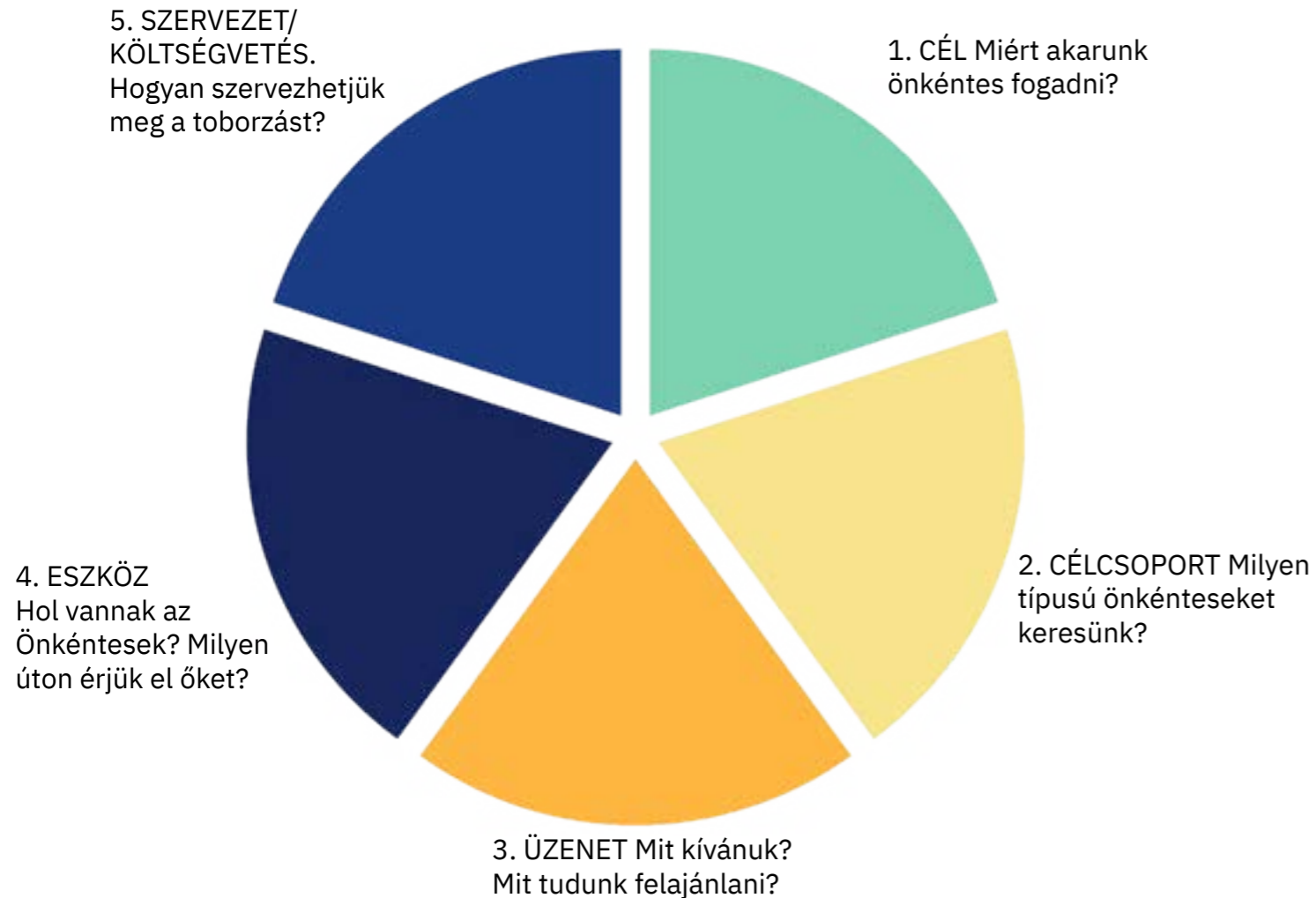
Meghatároztuk a szükséges önkéntes tevékenység részleteit, ezután megkezdhetjük a toborzást:

03 Önkéntesek toborzása

A toborzás nem más tehát, mint egyfajta reklám vagy kommunikációs forma. A toborzás megkezdésekor meg kell határozni:

- a program időtartamát (rövid vagy hosszú távú)
- a program célcsoportját
- a toborzás / önkéntes célcsoportját: határozzuk meg az ideális jelöltet – szükséges végzettséget, képességeket, kort, stb.
- a tervezett önkéntesek számát, hány emberre van szükségünk,
- a toborzásra szánt időkeretet
- a toborzásra szánt anyagi keretet
- toborzásban résztvevők létszámát
- alkalmazott módszereket, önkéntes keresés lehetőségeit
- szórólap, plakátok,
- nyilvános felhívás közzététele,
- közösségi médián keresztül,
- rendezvényeken, személyes toborzás barátok és ismerősök,
- önkéntes kereső oldalakon keresztül,
- Fontos a megfelelő csatorna kiválasztása, hisz nem mindegy hogy hol, és milyen eszközzel érjük el a számunkra megfelelő Önkéntest!

A Toborzó-kör, lépésről lépésre segíti megtervezni a toborzás tevékenységét:

A felhívás készítése előtt, gondoljuk át, miért jó az önkéntesnek, ha a mi csapatunk tagja? Mik lehetnek a hívószavak, amiért jelentkeznek a felhívásunkra? (ezeket a hívó szavakat, felhasználhatjuk a toborzás során)

Miért jó az önkéntesnek?

Néhány példa:

- egy jó csapathoz tartozhatsz
- tapasztalatot szerezhatsz, tanulhatsz
- külföldi szemináriumokra, ifjúsági cserére juthatsz ki
- fejlesztheted nyelv- és szaktudásodat
- kapcsolatokat építhetsz itthon és külföldön
- olyan szociális képességekre tehetsz szert, amiket máshol nem biztos, hogy megkaphatsz
- saját magad is tervezhetsz, kidolgozhatod ötleteidet
- érdekes programokon vehetsz részt (filmvetítés, fesztivál, kirándulás, stb.)
- elsőként értesülhetsz külföldi és magyar pályázatokról, hírekről
- egy jobb világért munkálkodhatsz

Továbbá gondoljuk át azt is, hogy mit kap az önkéntes, miért válasszon Minket?

Néhány példa, mely hasznos lehet a felhívás készítése során:

- tapasztalatszerzést, tudást,
- ismertséget,
- odatartozást, egy jó közösséget,
- tiszteletet, megbecsülést,
- elismertséget,
- új kapcsolatokat,
- változást,
- önbizalmat, biztonságérzetet,
- Stb.

Készítsük el a FELHÍVÁS-t az alábbiak alapján:

A felhívásnak legyen **ÜZENETE**, mely:

- Érthető és vonzó
- Rövid és konkrét
- Látható legyen az Önkéntes feladat és keretek
- Szóljon az eredményről és a hatásról
- Szólítsa meg az Önkéntest

Felhívás

Lelkesítő, motiváló cím:

Bevezetés

Írd le a projektet vagy tevékenységet, amiben az Önkéntes tevékenységet végezne.

MIT? HOL? MIKOR?

Önállóan, vagy csapatban végzendő tevékenység.

Azt is írd le, hogy mitől különleges vagy különösen vonzó ez a lehetőség.

Motiváció

Írd le, hogy a szervezet, miért akar önkéntesekkel együttműködni, vedd rá az olvasót, hogy legyen önkéntes.

MIÉRT ÉRDEMES?

Befektetés, amit te kérsz

Írd le, milyen típusú Önkéntest keresel?

Milyen esetleges különleges elvárás van az önkéntessel szemben (pl. saját autó).

Írd le, hogy mit vársz el? (készségek, amelyek előnyt jelenthetnek)

Azt is írd le, hogy az Önkéntes mit kap cserébe.

Jelentkezés

Írd le, hogyan és meddig jelentkezhetnek az érdeklődők.

Hogyan fog lezajlani a jelentkezési eljárás? (kiválasztás)
Kit kereshetnek további információért?

Zárás

A toborzási terv sikerességéhez jó ütemezésre is szükség van. Érdemes a felhívás megjelenése után 2-3 hetet hagyni a jelentkezések fogadására, majd további 1-2 hetet a jelentkezések szűrésére.

04

Kiválasztás – beszélgetés az önkéntesekkel

A toborzás során kapott jelentkezéseket szükséges elvárásaink szerint értékelni, és azokat a jelölteket hívni személyes beszélgetésre, akik számunkra megfelelőek. Nem kell minden jelentkezőt alkalmazni. (Azonban aki nem felel meg jelenleg az elvárásoknak, nekik is röviden jelezzünk vissza).

A kiválasztás, egy találkozó és beszélgetés az önkéntesekkel, melynek során tisztázzuk az elvárásokat (szervezeti/intézményi és önkéntes oldalról is), és bemutatjuk, mi az, amit kínálunk az Önkéntesnek, és mi az amit elvárunk az Önkéntestől. A beszélgetés, hasonló az állásinterjúhoz.

Figyelembe kell venni, hogy az önkéntesnek is megvannak a maga motivációi, hogy miért szeretne részt venni a programban. Ezek feltérképezése kulcsfontosságú, az önkéntesek megtartása végett.

Interjú során:

- Vegyük fel az adatokat: az önkéntessel töltessünk ki egy önkéntes regisztrációs lapot, melyben felvesszük a szükséges adatait és elérhetőségeit.
 - A regisztrációs lap formájának nincs követelménye példát találsz rá a mellékletek között.
- Ismertessük az intézményünket/szervezetünket, a programot,
- Határozzuk meg a célokat, elvárásokat, az önkéntessel szemben, (mondjuk el, milyen típusú munkát kell végeznie, milyen munkaterületen, határozzuk meg a pontos elvárásokat, követelményeket, pl. számítógépes ismeretek)

- Mondjuk el hogy, mit tudunk adni az önkéntesnek (ha szükséges képzést, étkezést, utazási költséget, szállást, tudást és tapasztalatot, és egy jó társaság tagja lehet)
- Érdeemes egy átgondolt interjú sorral készülni, melynek meghatározásában segít az önkéntes tevékenység meghatározása során leírt ideális önkéntes jellemzői, és az elvárt képességek meghatározása is.

05 Az önkéntes bevezetése a szervezetbe, megállapodás, szerződés

Szükséges, hogy az önkéntesnek bemutassuk az intézmény/szervezet céljait, feladatait, a kommunikáció módját, illetve, hogy mi lehetséges és mi nem.

Sokszor felmerül a kérdés, hogy „számonkérhető-e az önkéntes”, a válasz: igen, számonkérhető, de fontos, hogy minden esetben készítsük fel az önkéntest az adott feladat elvégzésére. Csak az kérhető számon, amit ismertettünk az önkéntessel! Ennek legjobb keretét egy szerződés, megállapodás adhat, amely lehet szóbeli vagy írásbeli. (lásd. törvény rész szerződés)

Fontos hogy ismertessük az Önkéntessel:

- részletesen a feladatát, a felelősségeket, (HOL? MIKOR? MIT?)
- ellenőrzés és visszajelzés formáját és gyakoriságát,
- kihez fordulhat, ha kérdése, vagy problémája van,
- ki az, aki kiosza számára a feladatot.

Számonkérés alapja a szóbeli vagy írásbeli megállapodás, egy önkéntes szerződés. Célszerű írásban rögzíteni a feladatokat, így később könnyen visszanezhető, hogy pontosan mit, milyen formában, mikorra várunk. Érdeemes előre ismertetni, hogy számunkra miért olyan fontos ez a feladat és a határidő tartása, ez is segíthet a megértésben.

Nagyon fontos, hogy csak azt kérhetjük számon, amit elmondtunk.

Továbbá fontos az önkéntes alkalmazottakkal és/vagy tagokkal kialakított kapcsolata is (lásd. 7. pont).

06 Önkéntes felkészítése az önkéntes tevékenységre

- Az önkéntestől mindig csak az a feladat kérhető számon, amit ismertettünk vele.
- Ennek fontos feltétele, hogy minden esetben **készítsük fel** az önkéntest az adott feladat elvégzésére. Mit, mikor, hol, és hogyan kell elvégeznie. Ez a felkészítő, lehet az önkéntes koordinátor feladata.
- A legtöbb önkéntes tevékenység nem igényel külön **képzést**, és felkészítést, de ebben az esetben is elengedhetetlen hogy ismertessük az önkéntest, az intézmény/szervezet munkájával, céljaival. A szervezet tevékenységéről átfogó képet nyújtunk, és pontosítunk a feladatkörhöz tartozó szükséges ismereteket, és tevékenységeket. Szükséges hogy érezze az önkéntes a feladata fontosságát, és a saját felelősségét.
- Amennyiben a feladat elvégzéséhez szükséges eszközt adunk az önkéntesnek, az eszközöket vetessük át vele.
- Egy speciális ismereteket megkívánó tevékenység esetében természetesen elengedhetetlen, hogy az önkéntes **megfelelő képzést** kapjon: ez történhet a szervezeten belül és kívül is.

07 Önkéntesek és alkalmazottak kapcsolata

Fordítsunk figyelmet az önkéntes és az alkalmazott kapcsolatára, mivel a munkatársak / tagok és önkéntesek kapcsolata gyakran konfliktusos, a szerepek tisztázatlanságából adódóan.

Az önkéntes koordinátor felelőssége, figyelni a feladatok megfelelő elosztására, arányára.

Fontos hogy az alkalmazottak köre fogadja el, és tartsa szükségesnek az önkéntes jelenlétét.

Fontos, hogy az alkalmazottak, tisztába legyenek azzal, hogy mit jelent a szervezet számára az önkéntesség, milyen feladatokat fognak az önkéntesek végezni, és mit kell tenniük ahhoz, hogy sikeres önkéntes program valósuljon meg. Elsődleges a közösségek megerősítése, felkészítése az önkéntesek fogadására.

Intézmények esetében az önkéntes programok sikeréhez hozzátartozik az önkéntesek és a fizetett munkatársak megfelelő kapcsolata, hisz a munkatársak félthetik az állásukat. A félelmek veszélyeztethetik a megfelelő együttműködést. Ezért fontos, hogy a fizetett alkalmazottak tájékozottak legyenek, és tudják hogy az önkéntesek az Ő munkájukat segítik, a szervezet javát szolgálják.

08 Koordináció, az önkéntes koordinátor feladata

Fontos, hogy az önkéntes koordinátor jól ismerje a fogadó szervezetet, kellő tapasztalattal, ismerettel rendelkezzen az önkéntes programokról.

Az önkéntes koordinátor adja ki a feladatot, és híd szerepet tölt be a szervezet és az önkéntesek között.

Intézményen belül, támogatja az önkéntes beilleszkedését (képzés, motiváció fenntartása, ellenőrzés, értékelés) tájékoztatja a munkatársakat az önkéntes tevékenységéről. Megismerteti az önkénteseket az intézményen belüli viszonyokkal, szabályokkal, a munkatársakkal, információkat ad az anyag- és eszközhasználatról. Eligazít, hogy kitől miben kérhet az önkéntes segítséget.

Felméri az önkéntes kompetenciáit, gondoskodik esetleges képzéséről.

Összefogja az egész programot, irányítja a folyamatot.

Elvégzi a szükséges dokumentációt, és az értékelést.

Az intézményben egy önkéntes koordinátor alkalmazása folyamatos munkabér fizetési kötelezettséggel járhat, azonban az önkéntesek által elvégzett feladatok, munkaórában kifejezve több fizetett munkatárs ledolgozott órájával lehet egyenértékű. Kis létszámú intézmények esetében a koordinátori pozíció nehezen létrehozható, ugyanakkor érdemes figyelembe venni a koordinátor esetleges túlterheltségét.

A szervezeten belül, mindenki önkéntes segítő, aki együtt dolgozik egy önkéntessel. Szükséges hogy támogassuk az önkéntest a munkahelyi környezet megismerésében, a beilleszkedésben, a feladatok elvégzésében.

09

Mi motiválja az önkéntest?

Ahhoz hogy, tudjuk, mi motiválhatja az önkéntest, segítséget nyújthat, ha első körben megnézzük:

Mi motivál Téged a saját szervezetedben / Intézményedben?

Kérlek fogalmazd meg:

.....

.....

.....

.....

.....

Ezek után nézzük meg, vajon mi motiválhatja az önkéntest?

- Az önkéntesség motivációja általában a tapasztalatszerzés, szakmai fejlődés lehetősége, szabadidő hasznos eltöltése, új barátok szerzése.
- Azonban fontos a segítségnyújtás öröme is, a társadalmi, és szociális értékeket kifejező motivációk.
- Az önkéntesek számára fontos, hogy – különösen a szervezet, ahol tevékenykednek, és annak munkatársai is – elismerjék munkájukat.
- Motiváló lehet, a közösség iránti igény,
- Egy társadalmi ügy és társadalmi csoport melletti elköteleződés, pl. környezetvédők, állatvédők melletti elköteleződés, hisz az önkéntesből egyesületi tag, vagy munkatárs is válhat.

Az önkéntes motivációban fontos szerepe van, ha az önkéntes érzi a figyelmet, a biztonságot, fontos hogy tudassuk vele, ha megfelelően végzi a feladatát, erősítsük meg szakmailag és lelkileg, azonban ha szükséges, az önkéntes koordinátor korrigálja az önkéntes feladatát.

Amennyiben hosszabb távon dolgozunk az önkéntessel, vonjuk be a közös munkába, tájékoztassuk őt is a történésekről, eseményekről. Az önkéntesek megtartásának egyik módja a személyes érdeklődés, odafigyelés, a pozitív megerősítések, dicséret, visszajelzések adása, mindig köszönjük meg a munkáját.

10 Értékelés

Az önkéntes tevékenység értékelésének több célja is lehet:

- Önkéntesnek visszajelzést adni az elvégzett tevékenységről,
- Szorosabbra fűzni az önkéntes és a szervezet közötti kapcsolatot.
- Javítani a jövőbeni teljesítményt, ha szükséges, akkor újratervezni a folyamatot,

Az értékelés módja is az önkéntes program jellegétől függ, lehet folyamatos vagy periodikus, írásos vagy szóbeli, csoportos vagy személyes stb.

Akarmelyiket is alkalmazzuk, lényeges pont, hogy az önkéntest nem lehet kihagyni az értékelés folyamatából.

Néhány példa az értékelésre:

- A feladat elvégzése után, értékelést adhat az önkéntes koordinátor, hogy motiválja az önkéntest, vagy javítsanak a feladatellátáson, ha az szükséges,
- Fontos, hogy teremtsünk lehetőséget az önkéntesnek is, hogy visszajelzést adjon a munkánkról, és hogy érezte magát a tevékenység során.

Előfordulhat, hogy a feladatvégzés nem tökéletes, az önkéntes képességében bízva érdemes minden esetben legalább még egy próbát tenni. Előfordulhat, hogy esetleg a feladatkiadásban volt-e a hiba, siettünk, nem győződtünk meg arról, hogy az önkéntes megértette-e a feladatot. A második próbálkozás során mindenképpen figyeljünk a feladatkiadás írásbeli visszakövethetőségére.

Előfordulhat, hogy nem vagyunk elégedettek az önkéntes munkájával, vagy az önkéntes nem érzi jól magát, nem tetszik neki a feladat, amellyel megbíztuk, ennek következtében, az önkéntes elmegy Tőlünk, vagy eltanácsoljuk a tevékenységtől, vagy a szervezettől, vagy más feladatot adunk Neki. Mindenképpen érdemes a történeteket alaposan végiggondolni,

és levonni a megfelelő következtetéseket, akár saját folyamataink változtatására vonatkozóan is.

Ha bármelyik fél, kudarcként élte meg az Önkéntes tevékenységet, abban az esetben, érdemes áttekintenünk, hogy miért, és a későbbiekben orvosolhatjuk ezeket a helyzeteket.

KUDARC – MIÉRT?

- Nem megfelelő környezet
- Képzés, támogatás hiánya
- Lehetőségek hiánya
- Túl sok vagy túl kevés munka, feladat
- Hiba a feladat kiadásában, Önkéntes nem értette meg a feladatot,
- Nem megfelelő kommunikáció,
- Konfliktus alakult ki,
- Elismerés, köszönet hiánya.

11 Kilépés / lemorzsolódás

Egy program végén elérkezhet az idő, hogy az önkéntes befejezi nálunk a munkáját, de az is előfordulhat, hogy mindkét félnek jobb, ha elköszönünk egymástól. A szervezet feladata, és felelőssége, hogy megfelelő módon zárja le a folyamatot.

Szükséges lehet, az esetleges félreértések tisztázása, például, ha megváltoztak a feladatvégzés körülményei vagy az ahhoz kapcsolódó elvárások, nézzük át újra ezeket, vagy ha megváltoztak az önkéntes körülményei, pl. kevesebb ideje van, akkor beszéljük át, milyen feladatot tud elvégezni a szervezet életében.

Leggyakrabban akkor adódnak nehézségek, amikor az önkéntes nem tudja elvégezni a kapott feladatot, nem érzi jól magát a közösségbe. Ha problémát, vagy konfliktust észlelünk, érdemes a koordinátornak beavatkoznia.

Azonban a lemorzsolódással is foglalkoznunk kell:

Az önkéntes koordinátor, egyik legnehezebb feladata. Hasonlóan történik, mint a munka

világában, azonban, lelkiismeret furdalást okozhat, ha elküldünk olyan valakit, aki fizetség nélkül, jó akaratból dolgozott nekünk. De ha sajnálatból próbálunk neki munkát találni, jelentéktelen feladatokat bízunk rá, ezt ő is észreveszi, és nehezebb lesz magyarázkodnunk. Köszönjük meg a munkáját, és váljunk el egymástól.

Elbocsátás során hívjuk fel az önkéntes figyelmét a szerződésben levő titoktartási kötelezettségre, és figyeljünk rá, hogy a munkavégzése során rendelkezésére bocsátott eszközöket leadja, ennek átadása-átvétele dokumentálva legyen, továbbá a szerződés megszüntetését se felejtjük el.

12 Elismerés, köszönetnyilvánítás

Az önkéntesek elismerése, jutalmazása és a köszönetnyilvánítás is szerepet játszik az önkéntesek motivációjában. Fontos, hogy a köszönetnyilvánítás beépüljön a szervezeti kultúrába; annak hagyománya legyen, nem csak az önkéntesek, de a munkatársak és a tagok körében is. Ez nem egyszeri alkalom, hanem egy folyamatosan működő őszinte megerősítés.

Az elismerésnek számos formája és eszköze lehet: csoportos, egyéni, nyilvános vagy négy szemközti.

Néhány példa az önkéntesek munkájának elismerésére:

- Egy évzáró rendezvényen megköszönjük a munkájukat, vendégül látjuk őket, jutalmazuk őket,
- Önkéntes díjátadó rendezvény során is elismerhetjük az önkéntesek munkáját,
- A projekt vagy a program végén köszönőlevelet küldhetünk, személyes pozitív visszajelzést nyújthatunk, írásos és fotódokumentáció küldése szintén lehetséges formája a köszönetnyilvánításnak.

13 Dokumentáció

Lásd: Önkéntes adminisztráció 57.oldalon

Mi így csináljuk!

avagy a Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa önkéntes programja

Veszprém városa a Balaton és Bakony régióval (továbbiakban VEB régió) karöltve nyerte el az Európa Kulturális Fővárosa 2023 (továbbiakban EKF) címet, lehetőséget kapva arra, hogy a térség az ország és Európa kulturális-kreatív színterévé váljon. A projekt keretén belül a környéken számos kulturális és építészeti fejlesztés valósul meg, az embereket és a természeti környezetet programokkal hozzák közelebb egymáshoz. További célkitűzése, hogy a térség polgárai, civiljei is aktív részévé váljanak a projekt létrejöttének.

A részvétel egyik formája az önkéntesség, mely az EKF-program kiemelt horizontális alapértéke. A cél, hogy az EKF-programokat, projektet megvalósító szervezetek minél nagyon számban foglalkoztassanak önkénteseket, és tegyék ezt minél szakmaibb keretek között.

Először rövid áttekintést szeretnénk adni arról, hogy az EKF programon belül milyen módszerekkel szólítjuk meg és vonjuk be az önkénteseket, majd információt adunk arról, hogy az önkénteseket fogadó szervezeteket hogyan támogatjuk, segítjük önkéntes projektjeik megvalósításába.

Mi így csináljuk!- EKF és az önkéntesek

Az önkéntesek számunkra (Európa Kulturális Fővárosa Program- továbbiakban EKF program) különleges segítők, akik fontos szerepet játszanak a programok értékeinek születésében, átadásában. A Veszprém-Balaton térségében élő, itt tartózkodó, a térségért tenni akaró emberekkel együtt tudunk különleges és maradandó élményeket szerezni.

Fő motivációnkat ez adta, hogy bevonjuk a helyi lakosokat a program ily módon történő megvalósításába.

Regisztráció

Weboldalunkon keresztül (www.helloragyogok.hu) történik, ahol lehetőség van:

- önkéntesek regisztrációjára (akik szeretnének IKSz vagy önkéntes programunkon keresztül támogatni a különböző eseményeket, programokat)
- fogadó szervezetek regisztrációjára, akik felületünkön keresztül meghirdethetik saját, VEB régióban megvalósuló EKF projektjeiket, ahova önkénteseket keresnek, illetve szeretnének egy régiós hálózathoz kapcsolódni, ahol támogatást, képzést, coachingot kapnak az önkéntességgel kapcsolatban.

Megszólítás

Az önkéntesekkel -regisztrációjuk után- személyes beszélgetést tartunk. Ez az önkéntes életút egyik legfontosabb momentuma. Ekkor omlanak le a falak, alakul ki a bizalom, mely a hosszútávú együttműködés biztos alapját jelenti. Beszélgetünk, megismerjük egymást, felmérjük az önkéntesek motivációját, melyre a későbbiekben nagy hangsúlyt helyezünk.

Hogyan történik az önkéntesek bevonása?

Információ: Weboldalunkon keresztül (www.helloragyogok.hu és www.veszprembalaton2023.hu) információt adunk:

- önkéntességről, mit jelent, hogyan lehet regisztrálni, milyen programokon, eseményeken lehet részt venni
- fogadó szervezetek (bármilyen szervezet, aki a VEB (Veszprém-Bakony-Balaton régió) régióban tevékenykedik, lehetőleg EKF programot valósít meg és önkénteseket szeretne fogadni) számára készült információk garanciát adnak arra, hogy megismerjék az EKF önkéntes lehetőségeit és a számukra elérhető kapcsolódási lehetőségeket
- információt adunk a nemzetközi önkéntes programunkról
- Iskolai Közösségi Szolgálatról,
- valamint a cégeknek az önkéntes programba való kapcsolódási lehetőségekről.

Ezen kívül zárt és nyitott csoportokat működtetünk a közösségi oldalakon érdeklődők és aktív önkénteseink számára a különböző önkéntes lehetőségekről és élményekről.

Motiváció fenntartása

Az önkénteseknek motivációját, a csapat érzést a következő módokon erősítjük:

- időszakosan valósítunk meg önkéntes klubokat, ahol különböző programokat szervezünk az önkénteseknek, melyek a csapatkohéziót erősítik,
- képzéseket, felkészítéseket szervezünk-melyek egyrészt képessé teszik az önkénteseket a feladatok elvégzésére, másrészt gyarapítjuk tudásukat, szélesítjük ismereteiket
- V.I.P. eseményeket szervezünk, bepillantást nyerhetnek olyan projektekbe, melyek még nem teljesen nyitott mások számára, vagy épp első kézből értesülhetnek ezekről
- "Köszönöm eseményeket" szervezünk az önkéntesek számára, meghívott előadóval színesítve
- „Köszönöm ajándékot” adunk a kiemelkedően aktív, lelkes önkénteseinknek
- ...de legfőképp csapattagoknak tekintjük önkénteseinket.

Mi így csináljuk!- EKF és a fogadó szervezetek

Az EKF program a Veszprém-Bakony-Balaton régióban valósul meg. Fő célunk, hogy az elsősorban csatlakozott településeken tevékenykedő vagy itt EKF programot megvalósító szervezeteket támogassuk, akik eseményeiket önkéntes bevonásával valósítják meg.

Weboldalunkon keresztül (www.helloragyogok.hu és www.veszprembalaton2023.hu) információkat adunk:

- fogadó szervezetek (bármilyen szervezet, aki a VEB (Veszprém-Bakony-Balaton régió) régióban tevékenykedik, lehetőleg EKF programot valósít meg és önkénteseket szeretne fogadni) számára készült információk garanciát adnak arra, hogy megismerjék az EKF önkéntes lehetőségeit és a számukra elérhető kapcsolódási lehetőségeket
- valamint a cégeknek az önkéntes programba való kapcsolódási lehetőségekről.

Önkéntes menedzsment rendszer

Weboldalunkon keresztül lehetőség van fogadó szervezetek regisztrációjára (www.helloragyogok.hu), akik szeretnék, hogy felületünkön keresztül meghirdethessék saját, VEB régióban megvalósuló EKF projektjeiket, ahova önkénteseket keresnek, illetve szeretnének egy régiós hálózathoz kapcsolódni, ahol támogatást, képzést, coachingot kapnak az önkéntességgel kapcsolatban.

Ehhez nyújt egy kiváló lehetőséget önkéntes menedzsment rendszerünk, melynek célja, hogy az EKF-programokat, projektet megvalósító szervezetek minél nagyon számban foglalkoztassanak önkénteseket, és tegyék ezt minél szakmaibb keretek között. A fentiek érdekében szükséges, hogy az önkénteseket és a fogadó szervezeteket egy megfelelően előkészített és fejlesztett elektronikus önkéntes menedzsment rendszerben lehessen kezelni.

A rendszer célja, hogy az önkéntesek és a fogadó szervezetek adatbázisaként szolgáljon, és lehetővé tegye az önkéntesek és szervezetek, események egyszerű egymáshoz rendelését és kezelését, képzését és a minőségbiztosítást.

Az önkéntes menedzsment rendszer igazi örökség lesz a VEB régió számára, az országban egyedülálló felületet és lehetőséget ad az önkéntes rendszer és hálózat hosszú-távú fenntartására.

Fogadó szervezetek támogatása

- Felkészítéseket szervezünk, hogy alapos ismereteket szerezzenek a fogadó szervezetek az önkéntességet érintő minden témában, segédleteket, menedzsment folyamatokat biztosítunk szakmai partner bevonásával.
- Hálózati találkozókat szervezünk partnereink bevonásával, hogy a VEB régióban aktív szervezetek 2023. után is egy fenntartható, aktív közösségben tudjanak működni.
- Motivációs előadásokat tartunk az önkéntességet érintő, példaértékű témákban.
- Online konzultációs lehetőséget biztosítunk, mely során megválaszoljuk az önkéntességgel kapcsolatos kérdéseket.

Milyen kötelességekkel, feladatokkal jár az önkéntesek fogadása?

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló
2005. évi LXXXVIII. Törvény –ből
(továbbiakban: Köt.)
Kivonat, amit tudni érdemes

Miért előnyös, ha bejelentkezünk az önkéntes törvény hatálya alá?

- Fogadó szervezet, ha bejelentkezik az önkéntes törvény hatálya alá, az önkéntessel szóbeli vagy írásbeli szerződést köthet, egy esetleges ellenőrzés során tudja igazolni hogy az önkéntes nem fekete munkát végez.
 - pl. Egy rendezvény során az önkéntes a könyveinket árulja, a munkaügyi ellenőr számon kérheti, hogy milyen jogviszony keretei között teszi ezt, ebben az esetben önkéntes szerződéssel igazolhatjuk a jogviszonyát.
- A közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges költségtérítés-jellegű juttatások és a jutalom adómentesen adható.
- Fokozott biztonságot és „legalitást” nyújt a fogadó szervezetnek és az önkéntesnek, egyértelműen elhatárolja az önkéntességet a feketemunkától.
- A törvény védi mind a foglalkoztatót, mind az önkéntest
- Az önkéntesek fokozottabb jogvédelemben részesülnek, mintha polgári vagy tagsági jogviszonyban végeznék tevékenységüket.
- Az önkéntes baleseti egészségügyi szolgáltatásra jogosult, a törvényben megjelölt esetekben.

Alkalmas-e civil szervezetünk / intézményünk az önkéntes fogadására?

Nézzük át az alábbiakat

Hatféle fogadó szervezetet határoz meg a törvény:

1. Helyi önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, s ezek társulásai;
2. Állami és önkormányzati költségvetési szervek;
3. Közhasznú és kiemelkedően közhasznú szervezetek (ez lehet pl. közhasznú alapítvány, közhasznú egyesület vagy közhasznú társaság);
4. Egyházi jogi személyek;
5. A jogképes közszolgáltató intézmények, ha működési engedélyük a következő közszolgáltatásokra, vagy ezekhez kapcsolódó többletszolgáltatások nyújtására szólnak:
 - a) szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,
 - b) egészségügyi szolgáltató,
 - c) közoktatási intézmény,
 - d) felsőoktatási intézmény,
 - e) muzeális intézmény,

- f) nyilvános könyvtár,
- g) közlevéltár,
- h) nyilvános magánlevéltár,
- i) közművelődési intézmény.

6. A nem jogképes fogadó intézmény fenntartója az előző pontban meghatározott közszolgáltatások, s az ezekhez kapcsolódó többletszolgáltatások körében.

Regisztráció az önkéntes törvény hatálya alá

Azok a szervezetek és intézmények, amelyek úgy döntenek, hogy a Köt. által létrehozott közérdekű önkéntes jogviszony keretein belül kívánják önkénteseket foglalkoztatni, kötelesek bejelentkezni a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által vezetett nyilvántartásba.

A nyilvántartásba történő bejelentkezéshez: „Bejelentési lapot” kell kitölteniük, valamint a fogadó szervezet típusától függően különböző – mellékleteket.

A már nyilvántartásba vett szervezeteknek, a „Bejelentési lapon” feltüntetett adatokban bekövetkező változásokat is jelezni kell a Minisztérium felé.

- **Mikor kell bejelentkezni?** Az önkéntesek foglalkoztatásának megkezdése előtt 15 nappal
- **Hány alkalommal kell regisztrálni?** Egy szervezetnek/intézménynek csak egy alkalommal kell regisztrálniuk magukat a Minisztérium nyilvántartásában
- **Nem kell valamennyi önkéntest bejelenteni,** csak magát a tevékenységet és az ellenőrzéshez szükséges adatokat.

Hol kell regisztrálni? (Civil szervezetnek és Intézménynek egyaránt)

2013. július 1-jei hatállyal módosult a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény. Közérdekű önkéntes tevékenység továbbra is a Köt.-ben szabályozott önkéntes jogviszony keretében végezhető; ahol a fogadó szervezet a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszternek köteles bejelenteni az önkéntesek foglalkoztatását, és a bejelentett adatokban bekövetkező változásokat. A bejelentést a miniszter által e célra rendszeresített, megváltozott adattartalmú adatlapon, a törvényben

meghatározott iratok csatolásával kell teljesíteni (Emberi Erőforrások Minisztériuma, Fiatalkorú Felelős Főosztály, 1055 Budapest, Szalay u. 10-14.). A törvény mellékletét képező korábbi bejelentési lap 2013. július 1.-vel hatályát veszítette, bejelentés azzal már nem teljesíthető.

<http://kot.emmi.gov.hu/bejelenteshez-szukseges-urlop>

A 2005. évi LXXXVIII. tv. a közérdekű önkéntes tevékenységről 14. § szerint az önkéntes jogviszonnyal kapcsolatos jogok és kötelezettségek hatósági ellenőrizhetősége érdekében az egyes önkéntesek nyilvántartását a fogadó szervezet vezeti, és köteles azt a jogviszony megszűnését követően öt évig megőrizni. Az önkéntesre vonatkozó tény harmadik személynek csak annak beleegyezésével, vagy törvényben meghatározott esetben közölhet.

Ennek értelmében az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Minisztérium) felé nincs az egyes önkéntesekkel, önkéntes szerződésekkel kapcsolatban bejelentési kötelezettsége a fogadó intézménynek. A közérdekű önkéntessel kapcsolatos egyedi személyazonosításra alkalmas iratokat a fogadó szervezet őrzi, a Minisztérium nyilvántartása csak a fogadó szervezetek adatait tartalmazza.

<http://kot.emmi.gov.hu/bejelenteshez-szukseges-urlop>

Milyen tevékenységet végezhet az önkéntes?

A nonprofit szervezetek és az intézmények az alpcél szerinti tevékenységük, közhasznú tevékenységük körében fogadhatnak közérdekű önkénteseket.

Szakképesítést igénylő feladatokat, csak akkor láthatja el, ha megfelelő végzettséggel rendelkezik (pl. szociális tevékenységet, beteg és idős ápolást, csak a megfelelő végzettséggel láthat el).

Önkéntes nem láthatja el a feladatokat, ha egy jogszabály a feladatok ellátását meghatározott Jogviszonyhoz köti (pl. köztisztviselők, ügyészek).

A közérdekű önkéntes tevékenység speciális feltételei

Nagykorú, korlátozottan cselekvőképes önkéntes csak olyan közérdekű önkéntes tevékenységet végezhet:

- amely megfelel életkorának, testi és értelmi fejlettségének képességének
- nem veszélyezteti egészségét, fejlődését, valamint tankötelezettségének teljesítését
- mely 6 és 20 óra között történik
- Magyarországon történik

18 év alatti önkéntes csak olyan közérdekű önkéntes tevékenységet végezhet:

- amely megfelel életkorának, testi és értelmi fejlettségének, képességének
- nem veszélyezteti egészségét, fejlődését, valamint tankötelezettségének teljesítését
- mely 6 és 20 óra között történik
- melynek befejezése és másnapi kezdése között legalább 14 óra pihenőidő biztosított

16-18 éves önkéntes csak olyan közérdekű önkéntes tevékenységet végezhet, mely:

- maximum 4,5 óra/nap és 18 óra/hét

16 év alatti önkéntes csak olyan közérdekű önkéntes tevékenységet végezhet mely:

- Magyarországon történik
- tanszünetben maximum 3 óra/nap és 12 óra/hét
- tanítási napon maximum 2 óra/nap és 6 óra/ hét

A fogadó szervezet kötelezettségei

Köt. 8. §

(1) A fogadó szervezet köteles biztosítani az

- a) egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit,
- b) a szükséges pihenőidőt, ennek mértékét a törvény csak a kiskorú önkéntes esetében határozza meg.

- A pihenőidő mennyiségében az önkéntes és a fogadó szervezet a kapcsolatuk kezdetén a szerződés megkötésekor megállapodnak.
- c) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,
- Az önkéntes tevékenység megkezdése előtt az önkéntest tájékoztatni kell az önkéntes tevékenység körülményeiről, előírásairól, aminek jelentősége van a munkavégzés során.
 - Utazás, szállás, étkezés, eszközök biztosítása az önkéntes tevékenység ellátása érdekében.
- d) tizenhatalmadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét.
- (2) Ha az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik, a fogadó szervezet gondoskodik
- a) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállásról és étkezésről, ha a közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön végzik, vagy az önkéntes Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár,
 - b) a 4. § (6) bekezdésének c) pontja szerinti biztosítási szerződés megkötéséről és a biztosítási díj megfizetéséről.

Önkéntes kötelezettségei

Fogadó szervezet az önkéntest tájékoztatja a tevékenység ellátásra vonatkozó jogszabályokról, szakmai és etikai előírásokról.

Az önkéntes köteles

- a közérdekű önkéntes tevékenységére a vonatkozó és a fogadó szervezet által ismertetett jogszabályokat és előírásokat betartani,
- valamint a fogadó szervezet által kapott utasításokat betartani, a feladatát személyesen végezni,
- a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb titkot megőrizni.

Az önkéntes köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné.

Az önkéntes nem köteles a fogadó szervezet utasításait teljesíteni, ha annak végrehajtása

- jogszabályba vagy az önkéntes szerződésbe ütközik.
- Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő, az önkéntes köteles erre az utasítást adó figyelmét felhívni.
- Az önkéntes nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelem felhívási kötelezettségének eleget tett.

Az önkéntes nem köteles a szerződésben meghatározott időtartamnál hosszabb ideig ellátni a tevékenységet és a önkéntes munkaidőn túl kapott utasítás teljesítését megtagadhatja.

Milyen juttatásokat kaphat az önkéntes?

A törvény lehetővé teszi az önkénteseket alkalmazó szervezetek számára az önkéntes tevékenységgel kapcsolatban felmerülő költségtérítések jogszerű kifizetését, valamint az önkéntes munka anyagi elismerését, jutalmazását.

Önkéntesnek adható juttatások:

- Munkaruházat, védőfelszerelés és –anyag
- Utazás, szállás, étkezés
- Védőoltás, szűrővizsgálat és más betegségmegelőző szolgáltatás
- Iskolarendszeren kívüli képzés költségei,
- Állat élelmezésének, ellátásának, képzésének biztosítása
- Eszköz működtetéséhez feltételek biztosítása (telefonkártya)
- Élet-, egészség- és baleset-biztosítás, felelősségbiztosítás, illetve azok díja
- Napidíj
- Jutalom
- Egyéb juttatások
- Felelősségbiztosítás: nem kötelező, munkától függ pl. építés

Önkéntes juttatás adózása

- Az önkéntesnek adott juttatások nem minősülnek természetbeni juttatásnak, azaz az ilyen juttatások után nem kell adót és társadalombiztosítási járulékot fizetni. (Az SZJA törvény)

7.§ (1) y) értelmében nem minősül a magánszemélynél jövedelemnek, így adó sem terheli a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény alapján az önkéntesnek nyújtott, ellenszolgáltatásnak nem minősülő juttatást.)

- Az önkéntesnek külföldön végzett közérdekű önkéntes tevékenység esetén, illetve a Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár által végzett közérdekű tevékenység esetén adott napidíj, ha annak egy hónapra számított összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér mindenkori havi összegének húsz százalékát (2022-ben 40 000 Ft/fő/év, nem szervezetenként, hanem személyenként összesen).
- Jutalom, amely nem lehet több éves szinten, mint a minimálbér havi összegének 20%-a (2022-ben 40 000 Ft/fő/év, nem szervezetenként, hanem személyenként összesen).

Önkéntes adminisztráció

Milyen nyilvántartást kell vezetni az önkéntesekről?

Azoknak a szervezeteknek, amelyek élni kívánnak, a Köt. által biztosított kedvezményekkel, az önkéntesek foglalkoztatását megelőző előzetes bejelentési kötelezettség teljesítésén túlmenően (lásd: Regisztráció az önkéntes törvény hatálya alá .oldal), nyilvántartás-vezetési kötelezettségük is van.

- Ez a nyilvántartás nem egyezik a Minisztérium által, a fogadó szervezetekről vezetett nyilvántartással.
- Nincs törvény által előírt formája, személyes adatokat tartalmaz (mely csak az őket fogadó szervezet számára hozzáférhetőek), formáját a szervezet / intézmény határozza meg, fontos, hogy illetéktelenek ne férhessenek hozzá. (Nyilvántartásra példát találhatsz a mellékletek között.)

Az nyilvántartás az alábbi adatokat tartalmazza:

- Név, születési hely és idő,
 - Állampolgárság,
 - lakóhely,
 - Korlátozottan cselekvőképesség és kiskorúsága miatt cselekvőképtelen önkéntes esetén a törvényes képviselő személyazonosító adatait és lakóhelyét,
 - 18. életévét be nem töltött önkéntes esetén a tevékenységre fordított időt,
 - Önkéntes tevékenység tartalmát, idejét, pihenőidőt,
 - Tevékenység megkezdésének időpontját
 - Határozott időre kötött szerződés esetén, azt az időpontot, amikor a szerződés megszűnik,
 - juttatásokat
- Az önkéntesekről és a nekik adott juttatásokról a nyilvántartást 5 évig kell megőrizni.

Önkéntes szerződés

Az önkéntes szerződés létrejöhet szóbeli, illetve írásbeli megállapodással

Szóbeli megállapodás elegendő ha:

- egyszeri alkalommal, egy programhoz kapcsolódik az önkéntes,
- pl. egy rendezvény során segít ki és elpakolni, ha a parkolásnál segít, regisztrációnál,

vagy ha egy környezetvédelmi akció keretében, egy erdőterület egynapos takarításában vesz részt.

A szerződést írásba kell foglalni, ha:

- határozatlan időre, vagy legalább tíz napra kötik
- 18 év alatti vagy korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén legalább két napra kötik
- az önkéntes juttatásban részesül, kivéve, védőfelszerelés, munkaruha, jutalom
- az önkéntest engedélyköteles építési munkában foglalkoztatják
- a tevékenységet külföldön végzik
- az önkéntes az Európai Unión kívüli tagország állampolgára
- ha az önkéntes ezt kifejezetten kéri
- ha a szerződéskötési kötelezettséget jogszabály rendeli el
- ha korlátozzák az azonnali hatályú felmondáshoz való jogot

A szerződésnek tartalmaznia kell:

- személyes adatokat,
- az önkéntes tevékenység tartalmát,
- a tevékenység ellátásának helyét,
- a tevékenységre fordítandó időt,
- a pihenőidőt,
- azokat a juttatásokat, amelyeket az önkéntes részére biztosítanak (ezekről rendelkezni kell a szerződés megszűnésének esetére is)
- egyes esetekben jogszabály meghatározhatja a szerződés egyéb kötelező tartalmi elemeit is

Szerződés mintát lásd: Mellékletek

Szerződés megszűnése

A Ptk. szabályai vonatkoznak a szerződés megszüntetésének alaki követelményeire, ugyanabban a formában kell megszüntetni, mint ahogy létrejött (szóban vagy írásban).

Mellékletek között megtalálhatod

Önkéntes fogadása előtt érdemes átgondolni:

Milyen kötelességekkel, feladatokkal jár az önkéntesek fogadása

[A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. Törvény feldolgozása](#)

Iskolai közösségi szolgálat

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

A köznevelési törvény szerint a „közösségi szolgálat (...) szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása”.

A közösségi szolgálat és az önkéntesség nem azonos fogalmak. A két fogalom különbségei terén a legfontosabb elem a motiváció, a tevékenység végzésére vonatkozó belső indíttatás kiemelése, hiszen az önkéntes tevékenység a személy szabad akaratából valósul meg, nincsen semmilyen külső kényszerhez kötve, és végzéséért sem várható el semmilyen anyagi előny vagy ellenszolgáltatás. A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, amelynek végzése során csak a tevékenység kiválasztásában valósulhat meg a szabad döntés, ugyanakkor az érettségi előfeltételeként nem érdek nélküli.

2016 január elseje után az érettségi vizsga bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra „közösségi szolgálat” elvégzésének igazolása. Azokra a tanulóakra vonatkozik, akik érettségire felkészítő középiskolában, nappali rendszerű iskolai oktatásban szereznek érettségi bizonyítványt.

Az 50 órát, a középiskola 9-12. évfolyamán, lehetőség szerint arányosan elosztva, kell elvégezni, amelyetől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. Az 50 óra (1 óra 60 perc) felosztása áll, minimum- 40 óra kontaktórából, melyhez legfeljebb 5 óra felkészítés és 5 óra lezárás társul - arányosan elosztva az érintett tanúvekre. (Kontaktóra: a diáknak az IKSZ-en belüli, közvetlenül a tevékenységre fordított és teljesített ideje. A felkészítés és a lezárás, történhet az iskolában.)

A minimum 40 kontaktórát három tanúvre elosztva, tanúvenként nagyjából 13-14 órával tervezhetünk, ami folyamatában kb. kéthetente feltételez 1-2 órás elfoglaltságot.

A közösségi szolgálat során a szabad választás elve érvényesül: A diákok a szülőkkel, tanárokkal való egyeztetés alapján maguk választhatják ki az általuk végzendő tevékenységeket az iskola által megszervezett vagy a maguk által javasolt, az iskola által

pedig elfogadott tevékenységek közül.

Arányosság elve: A tanuló iskolai (pl.: DÖK) vagy olyan külső szervezetnél, amelynek tagja, csak részben végezheti az IKSZ-et. Az ilyen jellegű, egyébként is végzett feladat (pl. diákönkormányzati, sportegyesületi, énekkari vagy bármely más szervezetet érintő) önmagában még nem minősül közösségi szolgáltatásnak. Ha a tevékenység kiegészül aktív, egyéni, az iskolai közösségi szolgálat jogszabályban említett területein ellátandó többletfeladattal, az iskola által elfogadott arányban számolható el az előírt 50 óra részeként.

Ki lehet fogadó szervezet?

Fogadó szervezet, intézmény: az az intézmény, szervezet, ahol a tanuló a közösségi szolgálatot teljesíti. A szolgálat teljesítése iskolán, intézményen belül, civil vagy non-profit szervezetnél, állami, önkormányzati, egyházi intézménynél, szervezetnél illetve magánszemélynél is szervezhető; utóbbi esetben az iskola, egy ernyőszervezet vagy egy egyéb koordináló szervezet lehet a fogadóintézmény. Szakszervezetnél, politikai szervezetnél, pártoknál nem teljesíthető az Iskolai Közösségi Szolgálat.

Magánszemélynél: A pedagógusnak – a mentor vagy a fogadóintézmény munkatársainak segítségével, illetve az önkormányzat, az ernyőszervezet, szociális terület munkatársainak javaslata alapján □ előzőleg fel kell mérnie, hogy az idős emberek, fogyatékkal élő(k) alkalmas(ak)-e arra, hogy tanulókat fogadjon/fogadjanak. A pedagógusnak közvetlenül is kapcsolatot kell tartania az idős vagy sérült emberekkel, illetve biztosítania kell a folyamatos elérhetőséget a tevékenységek idején; ez biztosítja az idős vagy sérült ember számára is a háttérrel a programhoz. Magánszemélyek bevonása esetén ajánlott az ernyőszervezettel (pl. önkormányzat) való együttműködés. Meg kell előzni, hogy a tanulók bármilyen testi-lelki veszélynek legyenek kitéve. Ebben az esetben a küldő nevelési-oktatási intézmény egyben fogadóintézményként is működik. Adott esetben a teljesítést a magánszemély vagy az iskolai koordinátor aláírása igazolja. Az ilyen típusú tevékenységet hangsúlyozottan érdemes párosával végezni.

Milyen tevékenységeket végezhetnek a tanulók?

A tevékenységköröket a jogszabály határozza meg:

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani ezen a tevékenységi területen)
- szociális és jótékonyági
- oktatási
- kulturális, közösségi
- környezet- és természetvédelmi
- katasztrófavédelmi
- sport- és szabadidős tevékenységek (óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, idős emberekkel közösen).

A közösségi szolgálat során végzett feladat olyan tevékenységet/tevékenységeket jelent, amely(ek) a helyi közösség javát szolgálják,

- és amelyek az iskolában vagy az iskola közvetlen környezetében
- vagy a tanuló lakóhelyén, vagy annak közvetlen környezetében valósulnak meg, km korlátozás nélkül.

A közösségi szolgálat szellemisége nem teszi lehetővé, hogy 50%-nál több intézményen belüli tevékenysége legyen a diákoknak.

Az iskola tanulója, vagy a kollégium tagja nem lehet önkéntese saját iskolájának / kollégiumának. Kivéve, ha az oktatási és kollégiumi tevékenységhez nem közvetlenül kapcsolódó tevékenység során fogadja önkéntesként saját tanulóját, az iskola szervezésében, például:

- táboroztatás,
- az iskola bizonyos részeinek rendbetétele a közösség számára hasznos és fontos tevékenység, pl tanterem kifestése,
- Iskolai rendezvények segítése is az iskola közösségét építi.
- Az iskolában a fiatalabb diákok korrepetálása, is közösségi szolgálatnak számít.

Az iskolai közösségi szolgálat keretében egy nap végezhető órákat illetően az önkéntesekre vonatkozó törvény NEM érvényes!

A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése

- tanítási napokon alkalmanként legkevesebb 1, legfeljebb 3 órás naponta,
- tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb 1, legfeljebb 5 órás időkeretben végezhető.

Közösségi szolgálat csak annál a Szervezetnél kezdhető meg, amelyikkel az iskola együttműködési megállapodást kötött.

A tevékenységet a tanulók önkéntesen választják az iskola közvetítette lehetőségek közül, de a tanulók is javasolhatnak fogadó szervezetet, amennyiben az iskolának a fogadó szervezettel még nincs szerződése, a tanuló javaslatára / kérésére, az megköthető.

Az iskolaigazgató, az iskolai közösségi szolgálatért felelős pedagógust / koordinátort nevez ki, aki segíti a diák és a fogadó intézmény összekapcsolását, és a szükséges adminisztrációt. A koordinátor közvetlen elérhetőségének biztosítása a nyári IKSZ teljesítéséhez nem kötelező. Az intézménynek kell gondoskodnia arról, hogy elérhetőséget biztosítson, a tanuló számára a nyári közösségi szolgálat végzése alatt ez lehet e-mail cím, telefonszám irodaidőben, facebook elérhetőség az intézmény döntése alapján. E nélkül nem szervezhető a nyári időszakban közösségi szolgálat, hiszen bármilyen felmerülő kérdés esetén a koordinátor lehet az, aki segítséget nyújt a tanulónak.

A fogadó intézmény a kapcsolattartás és a tanuló feladatainak szervezése céljából mentort nevez meg.

Hogyan kell dokumentálni az iskolának az iskolai közösségi szolgálatot?

A tanuló a jelentkezési lapján jelzi az iskolának, hogy a közösségi szolgálat adott iskola által megszervezett tevékenységei közül mire jelentkezik, amely csak a szülő támogató aláírása után fogadható el lásd a mintákat

www.oktatas.hu/kozneveles/iskolai_kozossegi_szolgalat/dokumentummintak

A tevékenység megkezdése előtt szükséges a kapcsolatfelvétel a fogadó szervezettel, ha a tanuló az IKSZ-et nem intézményen belül teljesíti. A megállapodást követően kezdődhet meg csak a tevékenység.

A tevékenység/ek követésére a tanulónak közösségi szolgálati naplót kell vezetnie. A tanuló osztályfőnökének vagy a feladattal megbízott pedagógusnak a tanuló előmenetelét rögzítő a dokumentumokban az iskola iratkezelési szabályzatában meghatározott időközönként és módon nyilvántartást kell vezetnie a közösségi szolgálat teljesítéséről (osztálynapló, bizonyítvány, törzslap; utóbbi kettőben a megfelelő záradékok alkalmazásával). A pedagógusnak havonta vagy félévente kell jegyeznie a naplóba, hogy melyik tanuló hány órát teljesített. Ezt a tanulónál lévő közösségi szolgálati napló alapján dokumentálja. A bizonyítvány „megjegyzés” rovatába minden tanév végén bekerül a teljesített órák száma. Igazolás kiállítása csak iskolaváltás esetén szükséges.

Az iskola a közösségi szolgálatokkal kapcsolatos dokumentumok kezelését az intézmény iratkezelési szabályzatában rögzíti. A közösségi szolgálat teljesítéséről szóló dokumentum öt évig nem selejtezhető, de ez nem vonatkozik a közösségi szolgálati naplóra, amely a tanuló tulajdonát képezi.

forrás:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/iskolai_kozossegi_szolgalat/gyik

forrás: ffg.hu

Nemzetközi Önkéntes Program

Európai Szolidaritási Testület által nyújtott lehetőségek

Európai Szolidaritási testület bemutatása

Ebben a fejezetben rövid történelmi áttekintés adunk a nemzetközi önkéntes szolgálat történetéről. Majd a szolidaritási tevékenységről az Európai Szolidaritási testület (European Solidarity Corp – ESC) céljairól, kapunk áttekintést. Olvasni lehet az ESC sajátosságairól, hozzáadott értékeiről. Kitér a fejezet arra, hogy kik vehetnek részt, milyen tevékenységek támogathatóak a programban. Tájékoztatást adunk az ESC önkéntesség szakaszairól, a részt vevő szervezetek típusairól, megállapodások tartalmi elemeiről, mentorálásról. Nagyon röviden bemutatásra kerül a szolidaritási projektek is.

A Nemzetközi Önkéntes Szolgálat történelmi háttere: Kezdetek

Esnes-en-Argonne, Franciaország, 1920: fiatal európaiak egy kis csoportja gyűlt össze, hogy az első világháborúban elpusztult épületek újjáépítésében segídkezzenek. A svájci pacifista, Pierre Cérésolle által szervezett tábor lett az első építőtábor. Ezzel az építőtáborral kezdődött meg a nemzetközi ifjúsági önkéntes programokat meghirdető szervezetek története. Olyan szervezeteké, amelyek programjaiban szigorúan önkéntes alapon mindkét nem képviselői konstruktív légkörben működhetnek együtt, és amelyek teret biztosítanak a személyes fejlődésüknek.

1920-1945: Az első világháború nyomán Európa és az európaiak kétségbeejtő helyzetbe kerültek. Néhányak meggyőződésévé vált, hogy a köz javára végzett munkában együttműködő fiatalok találkozásai nyomán olyan, nemzeti határokon átívelő kötődések és barátságok alakulhatnak ki, amelyek a későbbiekben megakadályozzák a konfliktusokat. Számos szervezet (legtöbbjük rendelkezett valamilyen vallásos háttérrel) kezdeményezett e meggyőződés alapján nemzetközi önkéntes programokat.

Ezek közül három a mai napig fennmaradt:

- a Service Civil International (SCI)
- Youth Action for Peace (YAP)
- Internationaler Versöhnungsbund

Mindhárom szervezet abban az időben elég forradalminak számított a maga idejében. Mindkét nem számára nyitott volt. Ragaszkodtak alapelveikhez, hogy a fiataloknak önként kell csatlakozniuk a tevékenységükhöz, amely a mai napig elvárás maradt.

A harmincas évek elején a fiatalok önkéntes munka programjait a fiatalok munkanélküliségének orvoslására használnak fel. A fiataloknak szóló kormány-

zati önkéntes programok legismertebb példája akkoriban a német önkéntes szolgálat (Freiwilliger Arbeitsdienst) volt. 1931-ben bevezetett program a 25 év alatti munkanélkülieknek lehetővé tette az ifjúsági és a szociális munka területén a 20 hétig terjedő önkéntes munkában vegyenek részt.

1955-re a katonai szolgálatot ellenző fiatalok jelentős ellenállása miatt a legtöbb nyugat-európai kormány kialakította az alternatív katonai szolgálat koncepcióját, amely a köz javára végzett munkát jelentette.

Az UNESCO volt az első, a nemzetközi önkéntes szolgálat területén aktívá váló nemzetek feletti szervezet. Az UNESCO 1948-ban alapította a Nemzetközi Önkéntes Szolgálat Koordinációs Bizottságát (Co-ordinating Committee of International Voluntary Service, CCIVS).

1990-es évek eleje óta a Fiatalok Európáért (Youth for Europe) program keretében támogatta a nemzetközi önkéntes szolgálati projekteket. A Bizottság 1996-ban alapította az Európai Önkéntes Szolgálat (European Voluntary Service EVS) programját az EU tagországokban (18-25 éves korig) elsősorban hosszú távú önkéntes szolgálati projekteket. 2000 óta az EVS támogatása a csatlakozás előtt álló országokra is kiterjedt.

2018-ban az Európai Bizottság indította el az Európai Szolidaritási Testületet (European Solidarity Corps). A program célja, hogy lehetővé tegye, hogy a szolidaritás jegyében megvalósított tevékenységek révén a közösség erejével adjunk választ jelenlegi és jövőbeli kihívásokra, egy jobb jövő érdekében. Az Európai Szolidaritási Testület céljai között kiemelt hangsúlyt kap a társadalmi befogadás, a fenntarthatóság, a digitalizáció, valamint az aktív társadalmi részvétel támogatása, és az olyan éves célok előre mozditása, mint például 2023-ban a fegyveres konfliktusok elől menekülők, valamint a természeti vagy ember okozta katasztrófák áldozatai számára nyújtott segítség, illetve a megelőzés, népszerűsítés és támogatás az egészségügy terén.

A program támogatásával megvalósítható projektek több szinten is hatással vannak a bennük szerepet vállalókra: egyrészt növelik a társadalmi elkötelezettségüket, másrészt pedig hozzájárulnak személyes fejlődésükhöz. Intenzív tanulási folyamat a résztvevők, a projektmegvalósítók és szervezetek, valamint a helyi közösség számára is.

A szolidaritási tevékenységek

Az Európai Unió alapköve az egész európai társadalmat átható közös érték, a szolidaritás. A szolidaritás határozza meg az európai projektet, és szilárd erkölcsi alapot teremtve biztosítja a jelenlegi és jövőbeli válságok leküzdéséhez szükséges egységet. A szolidaritás egyértelmű iránytűként szolgál az európai fiatalok számára az Unió jobbá tételére irányuló törekvéseikben. A fiataloknak könnyen elérhető lehetőségekre van szükségük a szolidaritási tevékenységekbe történő bekapcsolódáshoz, amelyek lehetővé teszik, hogy a közösségek előnyére kifejezésre juttassák elkötelezettségüket, miközben személyes, tanulmányi, szociális, kulturális, állampolgári és szakmai fejlődésük szempontjából is hasznos tapasztalatokra és készségekre tesznek szert, ezáltal pedig javítják foglalkoztatási lehetőségeiket. Az Európai Szolidaritási Testület összefogja a fiatalokat, hogy közösen alakítsanak ki egy befogadóbb társadalmat, aminek során kiszolgáltatott helyzetű embereknek nyújtanak támogatást, továbbá társadalmi és humanitárius kihívások kezelésében vesznek részt. A Testület lelkesítő és a társadalmi felelősségvállalást elősegítő élményt nyújt a segíteni, tanulni és fejlődni vágyó fiatalok számára, lehetőséget biztosít a szolidaritási tevékenységekhez Unió szerte és az EU n kívül is.

A program több és jobb lehetőséget nyit meg számos területen, például a migránsok integrációja, a környezeti kihívások, a természeti katasztrófák megelőzése, az oktatás és az ifjúsági tevékenységek, a kulturális örökség megőrzése és a humanitárius segítségnyújtás terén. Emellett támogatja az országos és helyi szereplőknek a különböző társadalmi kihívások és válságok kezelésére irányuló erőfeszítéseit. Hatáskörének a humanitárius segítségnyújtási műveleteket támogató önkéntes tevékenységekre való kiterjesztésével az Európai Szolidaritási Testület szükségleteken alapuló sürgősségi segítyt nyújt, valamint segíti a támogatás, segítségnyújtás és védelem biztosítását ott, ahol a leginkább szükség van rá. Így nemcsak a kielégítetlen társadalmi igényekre segít megoldást találni, hanem a harmadik országok humanitárius kihívásaira is. Az Európai Szolidaritási Testület tevékenységei támogatják a 2019 és 2027 közötti uniós ifjúsági stratégia³ célkitűzéseit, amely arra ösztönzi a fiatalokat, hogy az európai közösségekben aktív polgárok, illetve a szolidaritás és a kedvező változások előmozdítói legyenek, akiket az uniós értékek és az európai identitás inspirálnak.

Az Európai Szolidaritási Testület célja

Az Európai Szolidaritási Testület (European Solidarity Corps) célja a szolidaritás előmozdítása a közösség erejével, amit úgy kíván elérni, hogy a fiatalokat és a szervezeteket a szolidaritást előtérbe helyező tevékenységekbe vonja be. Ez egy intenzív tanulási folyamat a résztvevők, a projektmegvalósítók és a szervezetek, valamint a helyi közösség számára is.

Tovább olvasok

A program támogatásával megvalósítható tevékenységek

A Szolidaritási Testület a szolidaritási tevékenységek megvalósításának belépési pontja. Három projekttypus megvalósítását támogatja, így változatos lehetőségeket tesz elérhetővé mind a részt vevő fiatalok, mind a szervezetek számára. A Szolidaritási Testület révén megvalósuló tevékenységek nemcsak téma és cél szintjén lehetnek sokrétűek, hanem hosszukat, földrajzi kiterjedésüket tekintve is.

Önkéntesség

A Szolidaritási Testület támogatásával egyéni vagy csoportos önkéntes projektekbe vonhatnak be szervezetek vagy intézmények 18-30 éves fiatalokat. A projektek különböző témában és több mint 50 országban valósulhatnak meg, jellemzőjük a nemzetközi vonás. Egyéni önkéntesség 2-12 hónapig tarthat, csoportos önkéntesség pedig 14-59 napig. [Részletek ide](#), valamint [ide kattintva](#) érhetők el.

Szolidaritási projektek

Szolidaritási projektet legalább öt, 18-30 éves fiatalból álló csoport valósíthat meg 2-12 hónap alatt azzal a céllal, hogy pozitív változást érjenek el a helyi közösségükben. Általában nemzeti, helyi szinten valósulnak meg, de lehetőséget nyújtanak határmenti együttműködésekre is. [Részletek ide](#), valamint [ide kattintva](#) érhetők el.

Humanitárius segítségnyújtás

Lehetővé teszi, hogy 18-35 éves fiatalok valamelyik harmadik országban önkénteskedjenek. Az Európán kívül segítségnyújtást támogatja, a szolidaritást még szélesebb körben terjesztve. Részletek [ide](#), valamint [ide kattintva](#) érhetők el.

Fő sajátosságai

Önkéntes tevékenység a testület keretében:

- fiataloknak lehetőséget nyújt, hogy olyan tevékenységbe vegyenek részt, amelyek a **helyi közösségekben azonosított igények kezelésére irányulnak** és hozzájárulnak a jelentős társadalmi kihívások helyszíni leküzdéséhez.
- Az önkéntes tevékenység lehetővé teszi továbbá a **fiatalok számára, hogy hasznos tapasztalatokra, készségekre és kompetenciákra tegyenek szert** személyes, tanulmányi, szociális, kulturális, állampolgári és szakmai fejlődésük érdekében, elősegítve ezáltal foglalkoztathatóságukat és aktív polgári szerepvállalásukat.

Nem formális és informális tanulás:

- A **nem formális tanulás** olyan tanulást jelent, amely **a formális oktatáson és képzésen kívül**, olyan tanulási tevékenységeken keresztül **valósul meg**, ahol jelen van valamilyen formájú tanulástámogatás.
- Az **informális tanulás a mindennapi tevékenységek során**, a munkahelyen, a társaikkal közösen stb. történő tanulást jelenti. Gyakran gyakorlat általi tanulásnak lehet jellemezni. Az ifjúsági ágazatban fontos szerepe van az informális tanulásnak, például a csoportos beszélgetésekben, az önkéntes tevékenységekben, valamint egy sor egyéb helyzetben.
- A nem formális és informális tanulás lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy olyan nélkülözhetetlen készségeket szerezzenek meg, amelyek hozzájárulnak személyes és szociálpedagógiai fejlődésükhöz, és elősegítik aktív részvételüket a társadalomban, többek között javítva ezáltal foglalkoztatási kilátásaikat. Az ilyen tanulási tapasztalatok javíthatják a formális oktatásban és képzésben nyújtott teljesítményt, valamint segíthetik a nem foglalkoztatott, oktatásban és

képzésben nem részesülő fiatalokat (NEET fiatalok) és a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalokat, továbbá hozzájárulhatnak a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemhez.

A tanulási eredmények elismerése és érvényesítése

- Annak biztosítása érdekében, hogy az Európai Szolidaritási Testület által kínált tevékenységek éreztessék hatásukat a résztvevők személyes, tanulmányi, szociális, állampolgári és szakmai fejlődésében, a szolidaritási tevékenységek tanulmányi eredményeit, a megszerzett kompetenciákat azonosítani és dokumentálni kell. A nem formális és informális tanulás elismerésére, például adott esetben ösztönözni kell a Youthpass és az Europass használatát.

Európai hozzáadott érték

- Az Európai Szolidaritási Testületnek olyan szolidaritási tevékenységeket kell támogatnia, amelyek egyértelmű európai hozzáadott értéket képviselnek, például abból adódóan, hogy:
 - transznacionális jellegűek, tanulási mobilitás és együttműködés tekintetében;
 - képesek kiegészíteni más helyi, regionális, nemzeti, uniós és nemzetközi szintű programokat;
 - témáikat, céljaikat, megközelítéseiket, várható eredményeiket vagy e szolidaritási tevékenységek más aspektusait európai dimenzió jellemzi;
 - különböző háttérű fiatalok bevonására irányuló megközelítést alkalmaznak;
 - hozzájárulnak az átláthatóságot és az elismerést támogató uniós eszközök hatékony használatához.

- Nemzetközi dimenzió: Az Európai Szolidaritási Testület erőteljes nemzetközi dimenzióval rendelkezik. Kiterjesztett földrajzi hatásköre révén a Testület hozzájárul a nem uniós országok az Európai Szolidaritási Testületben való bevonásába.

- Többnyelvűség: A többnyelvűség az európai projekt egyik sarokköve. Az idegen nyelvek ismerete kiemelkedően fontos szerepet tölt be a munkaerőpiacon való érvényesüléshez és a rendelkezésre álló lehetőségek legjobb hasznosításához szükséges készségek között. Bár a nyelvtanulás előmozdításával és támogatásával elsősorban egyéb uniós kezdeményezések foglalkoznak, kimutatták, hogy

elsősorban egyéb uniós kezdeményezések foglalkoznak, kimutatták, hogy általánosságban a nyelvi készségek hiánya jelenti a határokon átnyúló, például az Európai Szolidaritási Testület által támogatott európai mobilitás egyik fő akadályát. Az Európai Szolidaritási Testület keretében nyelvi támogatást biztosítanak ezen akadály leküzdéséhez.

- A résztvevők védelme és biztonsága: Az Európai Szolidaritási Testület által támogatott tevékenységekben érintett résztvevők védelme és biztonsága a program kulcsfontosságú eleme. Az Európai Szolidaritási Testületben részt vevő szervezeteknek ezért olyan hatékony eljárásokkal és intézkedésekkel kell rendelkezniük beleértve a váratlan biztonsági válság esetén történő hazaszállítást is –, amelyek a tevékenységek során elősegítik és garantálják a résztvevők biztonságát, védelmét, valamint a megkülönböztetésmentes bánásmódot velük kapcsolatban. Ezeket az intézkedéseket a résztvevők igényeihez kell igazítani. Ezt szem előtt tartva valamennyi önkéntes számára biztosítást kell kötni a részvételükkel összefüggő kockázatokkal szemben. A határokon átnyúló önkéntes tevékenységet végzőkre külön biztosítási kötvény van érvényben.

- A projektről és az eredményekről folytatott kommunikáció: A projektekről és az eredményeiről (kimenetekről és teljesítményekről) folytatott kommunikáció kulcsfontosságú ahhoz, hogy különböző szinteken hatást érjünk el. A pályázóknak meg kell tervezniük azokat a kommunikációs tevékenységeket, amelyek segítségével a projekt életciklusa során és azt követően terjesztik a projekttel kapcsolatos információkat és eredményeket.

Ki vehet részt az Európai Szolidaritási testületben?

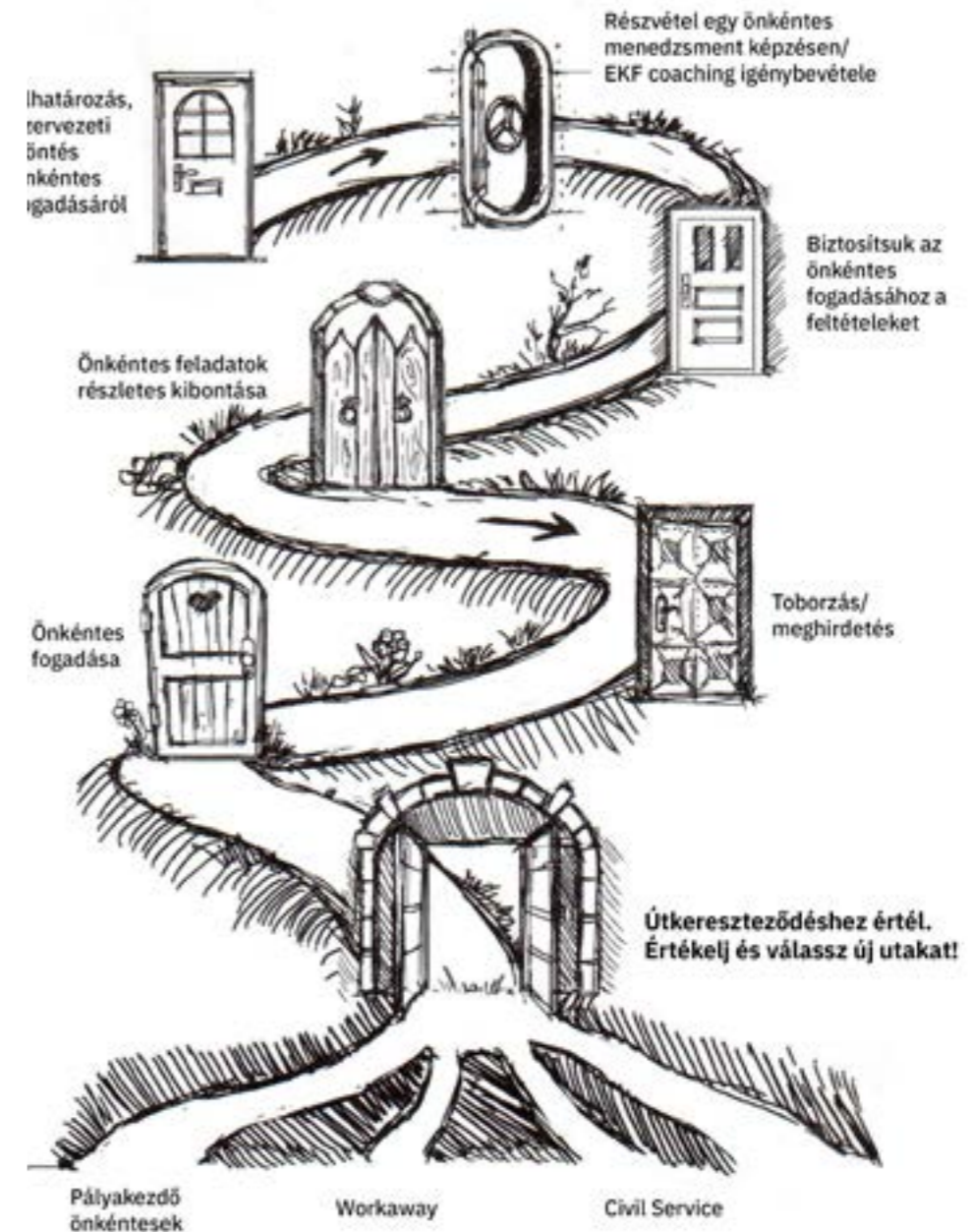
Az Európai Szolidaritási Testület célcsoportját a fiatalok alkotják. A szolidaritási projektek kivételével, amelyekre közvetlenül lehet jelentkezni, a Testület elsősorban a szolidaritási tevékenységeket szervező szervezeteken, intézményeken, állami vagy magánszerveken keresztül éri el a fiatalokat. A Testületben való részvétel feltételeit tehát a szereplők következő két csoportjával kapcsolatban kell meghatározni:

- **Résztevők:** a fiatalok az Európai Szolidaritási Testületben való részvételi szándékukat az Európai Szolidaritási Testület portálján történő regisztrációval jelezhetik. Az Európai Szolidaritási Testület portálján 17 éves kortól lehet regisztrálni, azonban a résztvevőnek a tevékenység megkezdéséig be kell töltenie a 18. életévét, és a tevékenység kezdőnapján nem lehet 30 évnél idősebb. A humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos szolidaritási tevékenységekben résztvevők esetében 35 év a felső korhatár a tevékenység kezdőnapján.

(Ábra Önkéntes életutak)

- **rész vevő szervezetek:** az Európai Szolidaritási Testület projektjeit elsősorban részt vevő szervezetek nyújtják be és bonyolítják le. Az Európai Szolidaritási Testület projektjeiben részt vevő szervezeteknek valamelyik uniós tagállamban vagy a programhoz társult harmadik országban, illetve a programhoz nem társult harmadik országban kell székhellyel rendelkezniük.

Út a fogadó szervezetté váláshoz

Milyen tevékenységek támogathatóak ESC keretében?

Egyéni önkéntes tevékenység:

- Az egyéni önkéntes tevékenység 2-12 hónapos időtartamú szolidaritási tevékenység hosszú távú. Az ilyen típusú szolidaritási tevékenység lehetőséget nyújt a fiatalok számára, hogy hozzájáruljanak a szolidaritási tevékenységeket végző szervezetek mindennapi munkájához azon közösségek javára, amelyekben belül a tevékenységeket végrehajtják.
- Kellően indokolt esetekben rövid távú, főként a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalok részvételének ösztönzése érdekében 2 héttől 2 hónapos időtartamig terjedő önkéntes tevékenységek is elfogadhatók és végrehajthatók.

Az egyéni önkéntes tevékenységek lehetnek:

- résztvevő(k) lakóhelye szerinti országtól eltérő országban kerül sor; vagy
- belföldi tevékenységek, azaz olyan tevékenységek, amelyekre a résztvevő lakóhelye szerinti országban kerül sor, elsősorban a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalok részvételének ösztönzése és elősegítése érdekében.

Önkéntes csapatok: az önkéntescsapatok tevékenysége alatt olyan szolidaritási tevékenységeket értünk, amelyek keretében legalább két különböző országból érkező résztvevők egy **két héttől két hónapig terjedő időszak (csak rövid távú lehet!!)** során közösen önkéntes tevékenységet végeznek. Ezek a szolidaritási tevékenységek különösen a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiataloknak az Európai Szolidaritási Testületbe történő bevonásához járulhatnak hozzá. Az önkéntescsapatoknak nemzetközi összetételűnek kell lenniük; az önkéntesek legalább negyedének a tevékenységnek otthont adó országtól eltérő országból kell érkeznie.

Az Európai Szolidaritási Testület önkéntesei az önkéntescsapatokban a projektfeladatokat rövid időtartam során hajtják végre. A rövid időtartam ellenére e tevékenységek mind az egyének, mind azon közösség számára értékesek, amelyekben az önkéntes tevékenységre sor kerül.

A csoportos tevékenységek e meghatározott típusának előnyei a hagyományos egyéni önkéntes tevékenységekhez képest a következők:

- Az önkéntesek a feladatokat csoportokban hajtják végre. Ez ösztönzőleg hathat

azokra a fiatalokra, akik nem érzik késznek magukat arra, hogy egyedül vágjanak bele egy ilyen kihívásokkal teli élménybe. A tevékenység időtartama rövidebb. Ez elősegítheti azon fiatalok részvételét, akik tanulmányaik vagy munkájuk miatt nem tudnak hosszabb időtartamra elköteleződni, de szeretnének segíteni a közösségnek.

- A fentiek miatt az önkéntescsapatok különösen alkalmasak az önkéntes tevékenységgel kapcsolatos első tapasztalatok megszerzésére. Így akár hosszú távú tevékenységek vállalására is előkészíthetnek, vagy ösztönzést adhatnak egy saját szolidaritási projekt elindítására.

Az önkéntességi célú projektek megtervezése:

Az önkéntességi célú projektek négy szakaszból állnak: tervezés, előkészítés, végrehajtás és nyomon követés. A tevékenységekben részt vevő szervezeteknek és fiataloknak aktív szerepet kell vállalniuk valamennyi szakaszban, ezáltal gazdagítva tanulási tapasztalataikat.

- Tervezés (a tanulási eredmények, a tevékenységek formájának meghatározása, a munkaprogram kidolgozása, a tevékenységek ütemezése);
- Előkészítés (a gyakorlati intézkedéseket, a résztvevők kiválasztását, a partnerekkel és a résztvevőkkel való megállapodások kidolgozását, a résztvevők igényei alapján a kiküldésüket megelőző nyelvi/interkulturális/feladat-specifikus felkészítést is beleértve);
- A tevékenységek végrehajtása;
- Nyomon követés (a tevékenységek értékelését, a résztvevő tanúsító oklevél kiállítását, a résztvevők visszatérést követő támogatását, valamint a projekt eredményeinek értékelését, terjesztését és hasznosítását is beleértve).

Részt vevő szervezetek típusai:

Az Európai Szolidaritási Testület tevékenységeinek többségét egy vagy több résztvevő szervezet hajtja végre. **Minden olyan szervezetnek, amely önkéntes tevékenységben vesz részt, rendelkeznie kell érvényes minőségi védjeggyel.** Ennek feltételeiről itt lehet bővebben olvasni. A résztvevő szervezetek a tevékenységek

végrehajtását és az önkénteseket „támogató”, és/vagy az önkénteseket „fogadó” szervezet szerepét tölthetik be.

- A **fogadó szerep** a Szolidaritási Testület résztvevőinek fogadásával kapcsolatos tevékenységek teljes körét magában foglalja, beleértve a fiatalok tevékenységeit tartalmazó program kidolgozását, és szükség esetén iránymutatás és támogatás biztosítását a résztvevők számára a projekt valamennyi szakaszában (a tevékenységek némelyikét az ugyanazon projektben részt vevő támogató szervezet is végrehajthatja).
- A támogató szerep a következőket foglalja magában: a résztvevők támogatása, felkészítése és/vagy képzése a kiküldést megelőzően, közvetítés a résztvevők és a fogadó szervezetek között és/vagy a résztvevők támogatása, amikor hazatérnek a tevékenység végeztével, valamint projektirányítás és koordináció.
- Amennyiben csak egy szervezetet vonnak be (belföldi tevékenységek vagy önkéntescsapatok), a szervezetnek gondoskodnia kell az összes szakasz, valamint a fent említett feladatok és kötelezettségek teljesítéséről.
- A **támogató szerep** a következőket foglalja magában: a résztvevők támogatása, felkészítése és/vagy képzése a kiküldést megelőzően, közvetítés a résztvevők és a fogadó szervezetek között és/vagy a résztvevők támogatása, amikor hazatérnek a tevékenység végeztével, valamint projektirányítás és koordináció.
- Amennyiben csak egy szervezetet vonnak be (belföldi tevékenységek vagy önkéntescsapatok), a szervezetnek gondoskodnia kell az összes szakasz, valamint a fent említett feladatok és kötelezettségek teljesítéséről.

Megállapodások

A projektpartnerek közötti megállapodások

Az Európai Szolidaritási Testület adott projektjébe bevont részt vevő szervezetek számára erősen ajánlott, hogy belső megállapodást kössenek egymással. A megállapodás célja, hogy egyértelműen meghatározza a tevékenységekben érintett valamennyi fél kötelezettségeit, feladatait és pénzügyi hozzájárulását. A részt vevő

szervezetek számára erősen ajánlott, hogy belső megállapodást kössenek egymással. A megállapodás célja, hogy egyértelműen meghatározza a tevékenységekben érintett valamennyi fél kötelezettségeit, feladatait és pénzügyi hozzájárulását. A részt vevő szervezeteknek közösen kell dönteniük arról, hogyan osztják el az uniós támogatást, és mely költségeket fedezik abból. A belső megállapodás a szolidaritási tevékenységben részt vevő partnerek közötti stabil és gördülékeny együttműködés biztosításának, valamint a potenciális konfliktusok elkerülésének, illetve kezelésének kulcsfontosságú eszköze. A megállapodásnak irányadó jelleggel legalább a következő információkat kell tartalmaznia:

- a pályázó részt vevő szervezet és a támogatást nyújtó hatóság közötti támogatási megállapodásra való hivatkozás;
- a tevékenységekben érintett valamennyi részt vevő szervezet megnevezése és elérhetőségei;
- az egyes részt vevő szervezetek szerepe és kötelezettségei; az uniós támogatás felosztása;
- a részt vevő szervezetek közötti fizetési módok és költségvetési átcsoportosítások. Bár erősen ajánlott ennek a gyakorlatnak a követése a partnerek érdekeinek védelme érdekében, az ilyen jellegű megállapodás a partnerek közötti belső dokumentumnak minősül; a támogatást nyújtó hatóság nem fogja bekérni azt.

A résztvevőkkel kötött megállapodások

Az Európai Szolidaritási Testület által támogatott egyéni önkéntes tevékenységben részt vevő minden egyes fiatalnak a kiküldést megelőzően az Európai Bizottság által rendelkezésre bocsátott sablon alapján önkéntes szerződést kell aláírnia, amely tartalmazza legalább az alábbi rendelkezéseket:

- a szerződés részes feleinek jogai és kötelezettségei, a kiküldés időtartama és helyszíne, valamint az adott feladatok leírása.
- hivatkozás a résztvevők biztosítási feltételeire
- az Európai Szolidaritási Testület által nyújtott pénzügyi hozzájárulás;
- a tevékenység során végrehajtandó feladatok;

Mentorálás önkéntes tevékenység során

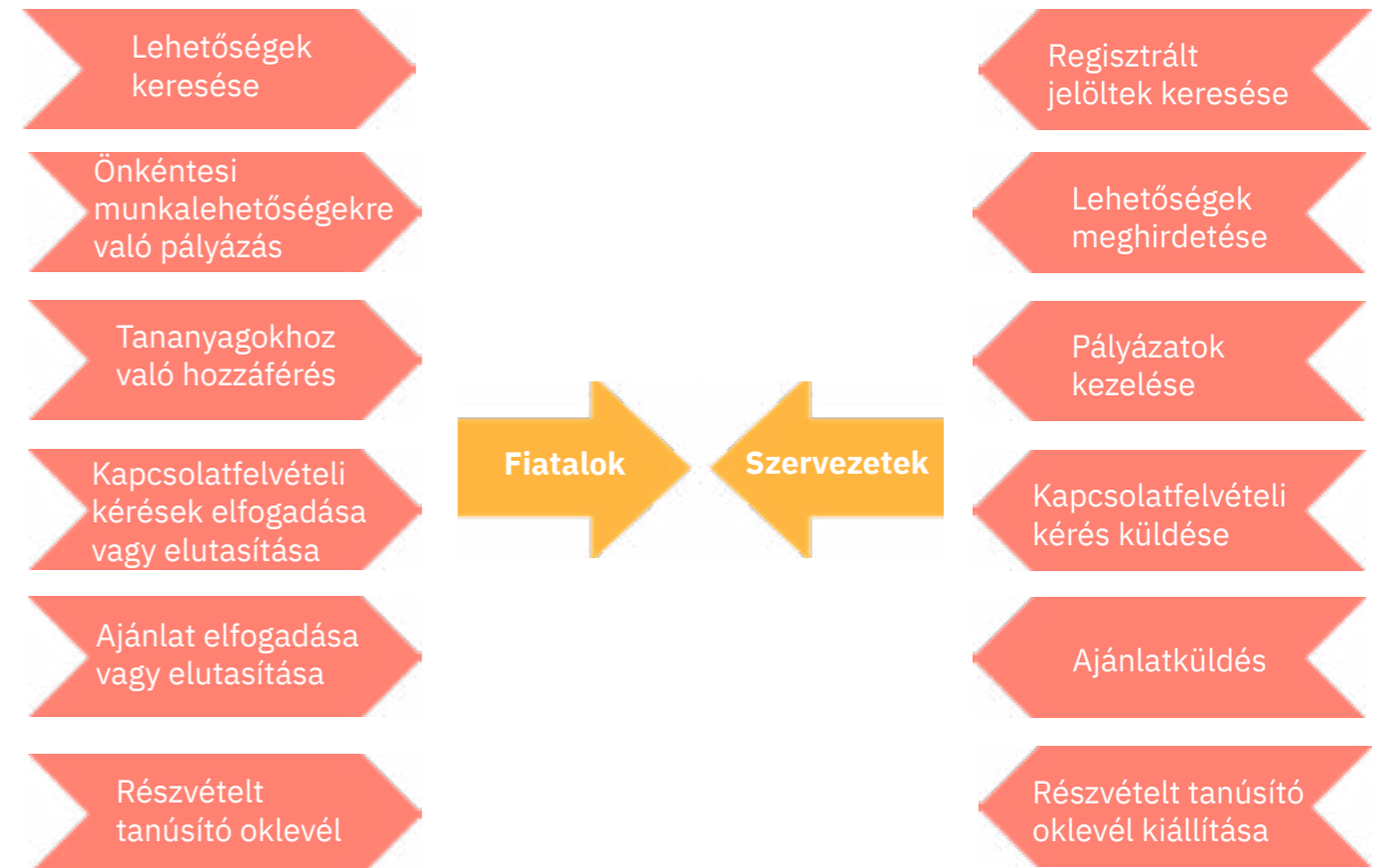
Az önkéntes tevékenységek valamennyi résztvevője számára személyes támogatást kell biztosítani mentorálás formájában. A mentorálás a fogadó vagy a támogató szervezet által kijelölt mentor és a résztvevő közötti rendszeres találkozókból áll, amelyekre a tevékenység helyszínén, illetve azon kívül kerül sor. A találkozóknak a résztvevők személyes jóllétére kell összpontosítaniuk, és az önkéntesek számára iránymutatást és támogatást kell nyújtaniuk a tapasztalatok során szerzett tudás azonosításához. A mentorálás az egyes résztvevőket célozza, ezért a találkozók tartalma és gyakorisága az egyéni igények függvényében eltérő lehet. A mentorálási találkozók lehetséges témái: személyes jóllét, jóllét a csapatban, a feladatokkal való elégedettség, gyakorlati kérdések stb.

Szolidaritási projektek

Mi az a szolidaritási projekt? A szolidaritási projekt egy olyan, a fiatalok által önállóan kezdeményezett, kidolgozott és végrehajtott nonprofit szolidaritási tevékenység, amelynek időtartama kettőtől tizenkét hónapig terjed. Lehetőséget biztosít egy legalább öt fiatalból álló csapat számára, hogy kifejezzék szolidaritásukat azáltal, hogy felelősséget vállalnak és elkötelezik magukat, hogy pozitív változást idézzenek elő helyi közösségükben. Világosan meg kell határozni, hogy mi a projekt témája, amelyet a fiatalok csoportja együttesen körül akar járni, és ki kell dolgozni a projekt keretében teljesítendő konkrét napi tevékenységeket, amelyekbe a csapat valamennyi tagját be kell vonni. A szolidaritási projekteknek a közösségen belüli kulcsfontosságú kihívásokat kell kezelniük, adott esetben azokat is, amelyeket a határ menti régiókban közösen azonosítanak, és európai hozzáadott értéket is kell teremteniük. A szolidaritási projektekben való részvétel egy olyan fontos, nem formális tanulási tapasztalat, amely révén a fiatalok előmozdíthatják személyes, tanulmányi, szociális és állampolgári fejlődésüket.

A szolidaritás projektek jellemzően a következő szakaszból állnak: tervezés; előkészítés; a tevékenységek végrehajtása; nyomon követés (a tevékenységek értékelését, valamint a projekt eredményeinek megosztását is beleértve).

Európai Szolidaritási Testület Portál

Mik a célkitűzések? A szolidaritási projektnek világosan hivatkoznia kell az Európai Szolidaritási Testület célkitűzéseire és elveire, különösen a szolidaritás tekintetében. Ez a közös érték biztosítja továbbá a jelenlegi és jövőbeli társadalmi kihívások leküzdéséhez szükséges egységet, amelyek megoldását a gyakorlatban is megnyilvánuló szolidaritásukkal a fiatalok is szeretnék elősegíteni. A szolidaritási projekt segíthet a fiataloknak, hogy szembenézzenek a társadalmi beilleszkedésüket megnehezítő helyzetekkel. A szolidaritási projektnek a tervezett tevékenységek során figyelembe kell vennie a fenntartható és környezetbarát gyakorlatokat is. A fiataloknak kezdeményezőleg kell reagálniuk a körülöttük lévő problémákra és kihívásokra, ezért a szolidaritási projekteknek közvetlenül kell kapcsolódniuk ahhoz a helyi közösséghez, amelyben élnek, bár foglalkozhatnak regionális, sőt akár országos problémákkal is. Egyes szolidaritási projektek a határ menti régiókban azonosított közös kihívások kezelésével is foglalkozhatnak. A szolidaritási projekteknek hatással kell lenniük a helyi közösségre azáltal, hogy helyi problémákat kezelnek, egy adott csoportot céloznak vagy fejlesztik a helyi lehetőségeket (különösen a vidéki, elszigetelt, marginalizált vagy határ menti területeken található közösségekben), valamint különböző szereplők bevonása és új partnerségek kialakítása által is. Így a közös célok meghatározása révén, valamint azáltal, hogy együttműködnek azok teljesítése érdekében, szolidaritási projektek a közösségek javára szolgálhatnak. Amellett, hogy kezelik a helyi kihívásokat, a szolidaritási projekteknek európai hozzáadott értéket kell képviselniük az európai szinten meghatározott prioritások előtérbe helyezésével. A szolidaritási projekteknek az európai társadalmon belüli témák iránti közös törődést kell tükrözniük, ilyen például a harmadik országbeli állampolgárok integrálása, az éghajlatváltozás vagy a demokratikus életben való aktív részvétel. Az európai hozzáadott értéket a szolidaritási projekt bármely, európai témákkal, értékekkel és prioritásokkal kapcsolatos eleme kifejezheti. Az európai prioritásokat emellett a projekt eredményeinek megosztása révén is támogatni fogják. A határokon átnyúló projektek esetében egyértelművé kell tenni, hogy melyek azok a közös kihívások, amelyek a határ menti és a közelben élő helyi közösségeket egyaránt érintik, és hogy az e kihívások kezelésére irányuló szolidaritási projekt hogyan szolgálhat e régiók javára³⁹. A szolidaritási projektekben való részvétel fontos nem formális tanulási tapasztalatot jelent a fiatalok számára. Elő kell segítenie a kezdeményezőkézséget,

az aktív európai polgári szerepvállalást és a vállalkozói készséget. A projektek irányításában részt vevő fiatalok a gyakorlatban sajátíthatják el a szociális vállalkozások koncepcióját azáltal, hogy a helyi közösség vagy a társadalom egésze számára hasznos, fontos szociális kihívásokat kezelő új termékeket vagy szolgáltatásokat hoznak létre. Azáltal, hogy saját elképzeléseiket valósítják meg a gyakorlatban, váratlan helyzetekkel szembesülnek és megoldásokat találnak azokra, innovatív és kreatív megközelítéseket próbálnak ki, a fiatalok új készségekre tesznek szert és fejlesztik képességeiket, kifejezik saját kreativitásukat és felelősséget vállalnak cselekedeteikért. Növekszik önbizalmuk, önállóságuk és motivációjuk a tanulásra. A szolidaritási projektek irányításában és végrehajtásában való részvétel emellett az első lépés lehet az önfoglalkoztatás vagy egy, a szolidaritási, nonprofit vagy ifjúsági ágazatban működő szervezet létrehozása felé.

Támogathatósági feltételek

A projekteknek az alábbi támogathatósági feltételeket kell teljesíteniük:

Kik hajtják végre a projektet?

Legalább öt 18 és 30 év közötti fiatalból álló csoport, amelynek a tagjai jogszerűen tartózkodnak ugyanazon uniós tagállamban vagy a programhoz társult harmadik országban, és regisztráltak az Európai Szolidaritási Testület portálján

Kik pályázhatnak?

A projektet végrehajtó csoport. A csoportot alkotó fiatalok egyike magára vállalja a jogi képviselő szerepét, az ő felelőssége lesz a pályázat benyújtása. A projektet végrehajtó csoport nevében eljáró, az uniós tagállamok vagy a programhoz társult harmadik országok valamelyikében jogszerűen bejegyzett bármely állami vagy magánszerv.

A projekt helyszíne

A projektet a pályázó országában kell végrehajtani. Ha a projekt határokon átnyúló kihívásokkal foglalkozik, a projekttevékenységeket azon uniós tagállamokban, a programhoz társult harmadik országokban és a programhoz nem társult harmadik országokban is végre lehet hajtani, amelyeknek közös határa van a pályázó országával.

A csoport tagjainak száma

Legalább 5 fő.
A csoport tagjainak maximális száma nincs korlátozva.

A projektek időtartama

2–12 hónap.

Hová kell benyújtani a pályázatot?

Azon ország nemzeti irodájához, ahol a pályázó jogszerűen tartózkodik.

Ajánlott olvasmányok:

- A magyar nemzeti iroda [honlapja](#).
- További információ [az Európai Szolidaritási Testületről](#).
- Az Európai Szolidaritási Testület [alapokmánya](#).
- Európai Szolidaritási Testület [Pályázati Útmutató](#).
- Önkéntes szervezetek és projektek [adatbázisa](#).
- [Online nyelvi támogatás](#).
- [Youthpass](#) információ
- Európai Szolidaritási Testület [szakértői útmutató](#).
- [Placement Administration and Support System \(PASS\)](#)

Források:

<https://szolidaritasitestulet.hu/az-europai-szolidaritasi-testuletrol>

Tony Geudens: Nemzetközi Önkéntes Szolgálat T-KIT n: 5 - Európa Tanács Ifjúsági és Sport Igazgatóság (2005)

F. Tóth András: Önkéntes Menedzsment Alapok - Önkéntes Központ Alapítvány 2008

Mátyás Mónika: Jó gyakorlatok, ötletek az önkéntességről - Veszprém Megyei Önkéntes Centrum (2011)

Mellékletek I.

Szükségletfelmérés - Stratégiai projekt-tervezésnek többféle módszerét ismerjük, érdemes az alábbiakat áttekinteni, önkéntes fogadása előtt

Swot-analízis

Az analízis jelentése, kielemezni egy szituációt az ismert adatok alapján. A SWOT elemzés lényege, úgy megvizsgálni egy adott helyzetet / projektet, hogy azt részekre bontjuk.

Segítségével elemezhetjük a szervezet / intézmény jelenlegi helyzetét, erre alapozva pedig megtervezhetjük a jövőbeni stratégiai lépéseit.

Hatékony eszköz lehet, hiszen egy SWOT analízis nem csak szervezeti, hanem projekt szinten is segít meglátni a lehetőségeket és veszélyforrásokat, azonosíthatjuk a saját gyengeségeinket és kiaknázhatjuk az erősségeinket, az analízis célja, hogy pozitív változásokat érjünk el.

Praktikus, ha brainstormingban készítjük el a SWOT analízist, és bevonjunk az önkéntes projektben közreműködőket.

Jelen esetben segítségével megtudhatjuk, hogy az önkéntes program bevezetésekor mely területekre érdemes különösen koncentrálnunk.

Megtudhatjuk, hogy mely területeken vonhatunk be Önkéntest?

- A gyengeségek esetén ahol hiány van, lehet hogy megoldható Önkéntes bevonásával.

Vizsgálja meg szervezetük külső, belső környezetét!

	POZITÍV	NEGATÍV
BELSŐ	<p>Strengths=erősségek Szervezeti erősségek, amelyek adottságként, erőforrásként használhatók, továbbfejlesztettek az önkéntes program létrehozása érdekében, és nem függenek külső körülménytől. Mi az, amiben jók vagyunk? Mit csinálunk jobban, mint a konkurencia? Milyen erőforrásaink vannak? Milyen eszközökkel rendelkezünk, amivel mások nem? Milyen kimagasló készségek jellemzik a csapatunkat? Az erősségek belső tényezők, tudunk rájuk alapozni, tervezni, építeni.</p>	<p>Weaknesses=gyengeségek Amik gyengítik az erősségeinket, érdemes figyelni rá: Milyen erőforrások hiányoznak? Mi az, amiben el vagyunk maradva? Nem kellően képzett a csapatunk, szükség lenne a képzésükre / Nincs pályázatírónk Vannak-e belső működési problémáink Leterheltek a munkatársaink, tagjaink Miért nem tudjuk tartani a határidőket Forráshiány</p> <p>Mivel ezek is belső tényezők, tudunk, rajtuk javítani.</p>

KÜLSŐ	<p>Opportunities= lehetőségek A külső tényezők hozzájárulhatnak a sikerünkhöz, azonban ezekre nincs közvetlen ráhatásunk, de foglalkozzunk velük.</p> <p>Várható valamilyen változás, amit ki lehetne használni? Várható e új pályázati kiírás? Várható-e olyan új szabályozás, ami előnyhöz juttat? Lesz e forrásteremtési lehetőség? Lesz e fejlődési lehetőség? Van-e új, még nem célzott célcsoport?</p>	<p>Threats= veszélyek Szintén külső elemek, amik felett nincs kontrollunk.</p> <p>Nem írnak ki pályázatokat Munkaerőhiány Politikai, gazdasági viszonyok változása Bármi, ami negatívan befolyásolhatja, veszélyeztetheti a szervezet/intézmény vagy projekt sikerességét, ide tartozik. De ha tudatosan előre készülünk rájuk, előre kidolgozhatjuk a válság stratégiánkat.</p>
-------	---	--

A SWOT elemzés összefoglalja, hogy

- Mik egy adott szervezet / intézmény vagy projekt fő erősségei, gyengeségei, lehetőségei és veszélyei.
- Ezek fényében pedig látni fogjuk, milyen területekre támaszkodhatunk, és hol kell javítanunk, optimalizálnunk.
- Irányt mutat fejlesztésnek és a hosszú távú tervezésnek.
- Vizsgálhatunk vele egy átfogó stratégiát, egy évet, de egyetlen adott projektet is.
- Használhatjuk a saját vagy munkatársaink szakmai, alkalmazotti helyzetük felmérésére, fejlesztésére.
- Kitöltés után, szükséges az egyes területek, elemek kereszthatásának az átgondolása is.

Portfólió-analízis

A belső és külső környezet értékelésére (SWOT) alapozva felül kell vizsgálni azokat a programokat, amelyek most futnak. A Portfólió analízis segíti áttekinteni a futó projektek fontosságát és kihasználtságát.

CSILLAGOK	KÉRDŐJELEK
Dinamikus, kreatív programok. Jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy a szervezet megvalósítsa küldetését. Továbbfejlődhetnek, bővíthetnek.	Friss, vagy kicsiny projektek, még nem bizonyítottak. Csillaggá, de akár alvó kutyává is válhatnak.
FEJŐSTEHENEK	ALVÓ KUTYÁK
Megbízhatóak, jól finanszírozottak, nagyon hasznosak és kockázatmentesen működnek	Kevés eredménnyel működnek, de sok anyagi, emberi befektetéssel tudnak csak létezni.

A táblázat kitöltése után, tekintsük át a programjaink fontosságát, és helyét a szervezet életében:

- Csillaggá válhatnak-e azok a programok, amelyek most a kérdőjeles kockába kerültek?
- Van elegendő csillag programunk?
- Nem kellene-e teljesen elhagyni az alvó kutyának titulált programokat és helyette a többi programra koncentrálni?

Minden projekt (esemény / rendezvény) esetén tanácsos egy projektterv készítése, mely jól láthatóan bemutatja a projekt szükséges erőforrásait, és segíti a projekt hatékony előrehaladását, és sikerességét.

A projektterv magában foglalja a projekt elérendő célját, a cél eléréséhez vezető lépéseket, azok ütemezését, a hozzájuk rendelt költségelemeket és erőforrásokat.

A projekttervből láthatjuk, hogy mi, ami már meg van és mi hiányzik, így láthatóvá válik az is, hogy mely területen lehet szükséges az Önkéntes bevonására.

Projektterv átgondolva egyszerűen:

MIÉRT?	probléma megfogalmazása	Milyen problémát old meg a projekt?
MIT?	célok megfogalmazása	A projekt céljának a megfogalmazása.
KINEK?	célcsoport meghatározása	Projekt során bevonandó célcsoport? Hogyan ériük el őket?
HOGYAN?	módszerek	Pl.: Együttműködésben, Kreatív elemekkel, kutatási technikákkal, Célcsoport aktív részvételével, Formális – informális tanulással, Rendezvények során.
MIKOR?	időpont	Mikor várható a projekt megvalósítása? Esetleg időterv készítése.
HOL?	helyszín	A projekt megvalósulási helyszínei.
MIVEL?	eszközök	Mely eszközök, amelyek már meg vannak? Melyek a beszerzendő eszközök?

KIVÉL?	humán erőforrások	Ki hajtja végre a feladatokat? VAN SZÜKSÉGÜNK ÖNKÉNTESRE?
MENNYIÉRT?	költségek	Készítsünk részletes költségetést a projekthez! Erőforrás tervezése: Mely fázisban mekkora erőforrásra lesz szükségünk? Mi az amire már van forrásunk, mi az ami még hiányzik?
MIBŐL?	bevételek	Van elegendő forrásunk? Miből valósítjuk meg?
KI?	felelősök kiválasztása	Projektmenedzser, projekt team kijelölése, kik a projektben szereplő szakemberek? Amennyiben önkéntest foglalkoztatunk, ki felel a munkájukért, ki segíti őket?

Mellékletek II.

Önkéntes fogadása előtt érdemes átgondolni

Kérdőív

Milyen köteleességekkel, feladatokkal jár az önkéntesek fogadása

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII.

Törvény feldolgozása *(forrás: Önkéntes Központ Alapítvány – Útmutató az önkéntes törvényhez)*

–Kötelező-e ezt a törvényt alkalmaznia minden, önkénteseket foglalkoztató szervezetnek?

- Nem, törvény alkalmazása minden esetben választható. Semelyik, a törvényben felsorolt fogadó szervezetnek, így a közhasznú szervezetnek sem kötelező azt alkalmaznia. Ám ha igénybe kívánja venni a törvény által biztosított kedvezményeket – például, ha adómentesen kíván adni az önkéntesnek bizonyos juttatásokat, akkor kötelezően alkalmaznia kell ezt a törvényt.

–Mikor kötelező és mikor választható a törvény alkalmazása?

- Kötelező, ha bejelentkezett a törvény hatálya alá...

–Van-e valamilyen következménye annak, ha egy szervezet bejelentkezik a nyilvántartásba, de végül mégsem foglalkoztat önkéntest?

- Nincs. A Minisztérium által az önkénteseket foglalkoztató szervezetekről vezetett nyilvántartás célja az, hogy minden önkénteseket fogadó szervezet megjelenjen benne. Úgy is mondhatjuk, hogy a regisztráció jogosultságot keletkeztet az önkéntesek fogadására, nem pedig kötelezettséget. A Köt. 11. § (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a fogadó szervezet az önkéntesek foglalkoztatását előzetesen köteles bejelenteni, tehát amikor tevékenységük még nem kezdődött el. E követelmény folytán szükségképpen előállhatnak olyan helyzetek, amikor a jövőbeli fogadó szervezet már tudja milyen tevékenységi körökben fog önkénteseket foglalkoztatni, az önkéntesek azonban még nem kezdték meg a munkát.
- Ugyanez a helyzet akkor, amikor a fogadó szervezetnél valamilyen okból szünetel az önkéntesek foglalkoztatása. Ezt sem kell bejelenteni a Minisztériumnak, hiszen könnyen elképzelhető, hogy a szervezet később ismét igénybe veszi önkéntesek segítségét a már nyilvántartásba vett tevékenységi körökben.

–Ki kell-e jelentkeznie a nyilvántartásból annak a szervezetnek, amely nem akar tovább önkénteseket foglalkoztatni, vagy ez nem áll módjában?

- A nyilvántartásból nem kötelező kijelentkezni. Nem jár semmilyen jogkövetkezménnyel az, ha egy szervezet, amely már nem foglalkoztat önkénteseket továbbra is szerepel a nyilvántartásban. A nyilvántartásba való felvétel csak az önkéntesek foglalkoztatásának jogosultságát teremti meg, nem jár azzal a kötelezettséggel, hogy valóban foglalkoztassák őket. Ettől függetlenül azonban minden nyilvántartásba vett szervezetnek jogában áll kérnie a nyilvántartásból való törlését, egy a nyilvántartást vezető minisztériumhoz intézett kérelemmel. A kérelemben szerepelnie kell a képviselő eredeti aláírásának, illetve csatolni kell a szervezet nyilvántartásba vételére illetékes bíróság harminc napnál nem régebbi igazolását a szervezet adatairól (hatályos kivonat).

–Ha egy szervezet nem szeretné magát regisztrálni, fogadhat-e továbbra is önkéntest?

- A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. Törvény (Köt.) egy lehetőség arra, hogy a törvényben meghatározott feltételek teljesítése esetén, a fogadó szervezetek a törvény hatálya alatt fogadjanak önkénteseket. Ez nem teremt kizárólagosságot, önkéntest a jövőben is lehet fogadni az eddigi formákban, mint például az ingyenes megbízás, vagy az egyesületi tagság keretében. Ezért nem kötelező a regisztráció sem, viszont, ha egy szervezet nem regisztráltatja magát a minisztériumnál, akkor a törvényben meghatározott kedvezményeket (költségtérítés, jutalom) sem veheti igénybe.

–Lehet-e egyesületi tag, tisztségviselő önkéntes? Lehet-e alapítvány kurátora önkéntes?

- Igen, lehet, ám nem az egyesületi tagsági, tisztségviselői, kurátori jogviszonyból eredő kötelezettségei ellátására nézve. Tehát ugyanaz a személy állhat egyszerre tagsági és önkéntesi jogviszonyban is a szervezettel. Amikor részt vesz a közgyűlésen és döntéshozói felelősséggel szavaz, akkor tagsági jogviszonyból eredő, az alapszabályban rögzített jogosultságaival él, illetve kötelezettségeit gyakorolja. Amikor azonban önkéntesen segít az egyesület programjaiban (pl. faültetés, gyermekfelügyelet) akkor, – ha a felek így döntenek – önkéntes jogviszony jöhet létre.

- Milyen juttatást kaphat az önkéntes?
- A juttatásokkal kapcsolatos számlák kinek a nevére szóljanak?
- Az önkéntes éves adóbevallásában fel kell-e tüntetni az ellenszolgáltatásnak nem minősülő juttatások összegét?
- Milyen nagyságrendben számolható el az önkéntesnek nyújtott juttatások között étkezési költség, szállás és utazási költség?
- A jutalmat lehet-e készpénzben nyújtani, vagy kizárólag természetbeni juttatás (vagy utalvány) formájában?
- Milyen bizonylattal igazolható a szállásköltség, ha saját táborban szállásolom el az önkéntest, tehát nincsen róla számlám?
- Kiskorúaknak jár-e juttatás és ki veheti fel?
- Szabadnapok alatt járnak-e juttatások?
- Az önkéntes törvény alapján lehet-e telefonhasználat költségét úgy megtéríteni, hogy a mobil telefon feltöltő kártyás?
- Keletkezhet-e önkéntes jogviszonya és adható-e adómentesen költségtérítés olyan személynek, aki ugyanabban az évben bizonyos feladatokat megbízási díjjal lát el (magasabb díjazásért)?
- Mikor kell szerződést kötni az önkéntessel?
- Mi legyen az önkéntes szerződésben?
- Kinek kell megfogalmaznia az önkéntes szerződést?
 - A törvény e tekintetben nem állít fel kötelezettséget, hiszen mindkét fél érdeke, hogy a jogszabálynak megfelelő alaki és tartalmi kellékekkel szülessen meg az önkéntes szerződés. Így a közös megállapodásuknak megfelelően, akár a fogadó szervezet, akár az önkéntes is megfogalmazhatja a szerződés konkrét szövegét. E tekintetben egyetlen szempont, hogy a jogszabályi (ami esetünkben elsősorban a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény, valamint a Ptk.) követelményeknek feleljen meg a szerződés. Praktikus szempontok alapján a fogadó szervezetnek mégis nagyobb a felelőssége e tekintetben, hiszen az önkéntes vélhetően kevesebbszer találkozik a törvénnyel, és esetleg kevésbé van tisztában a speciális követelményekkel. Arról nem is beszélve, hogy az önkéntessel szemben fennálló felelősség is azt diktálja, hogy a fogadó szervezet fokozott gondossággal járjon el a szerződés jogszerű

- megkötése érdekében.
- Mi történik, ha elfelejtik megkötni az önkéntes szerződést?
 - A kérdés kicsit másképp is megfogalmazható: vajon előfordulhat-e olyan szituáció, amikor az önkéntes tevékenység zajlik, de mégsem jön létre az önkéntes jogviszony. A törvény feltételei alapján előfordulhat. Mégis e kérdés megválaszolásakor hangsúlyoznunk kell, hogy sokszor olyan esetben is megkötötték a szerződés, amikor azt a felek nem is gondolják: hiszen ha a szerződést nem foglalják írásba, de a főbb tartalmi kérdésekben megállapodnak és az önkéntes tevékenységet elvégzik, akkor ráutaló magatartással, a közérdekű önkéntes jogviszony attól még létrejött.
 - Ez alól kivételt jelentenek azok az esetek, amikor a törvény határozott követelményeket támaszt a jogviszony létesítése szempontjából. Ezekben az esetekben az írásba foglalás, vagy a meghatározott tartalmi elemek megléte alapvető fontosságú. Ezek hiánya azzal járhat, hogy a törvény által megfogalmazott jogosultságok nem illetik meg sem az önkéntest, sem pedig a fogadó szervezetet. (A gyakorlatban valószínűbb, hogy az írásbeliség hiánya okoz problémát, mivel a tartalmi elemekben a legtöbbször megállapodnak a felek, akár szóban, akár írásban. Ha például szóbeli szerződés esetén nem állapodtak meg a pihenőidőről, és a helyszínen az önkéntes rákérdez, hogy most pihenhet-e mert elfáradt, akkor lényegében a szóbeli szerződést utólag kiegészítik, és így a törvény szempontjából is teljessé, érvényessé válik.)
- Az önkéntes szerződésben ellehet-e térni a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény rendelkezéseitől?
- A fogadó szervezetnek van-e joga az önkéntes személyi igazolványát megnézni és ellenőrizni?
- Lehet-e egyesületi tag, tisztségviselő önkéntes?
 - Igen, lehet, ugyanaz a személy állhat egyszerre tagsági és önkéntesi jogviszonyt is, azonban jól el kell különíteni a tagi és az önkéntes jogviszonyt érintő feladatokat.

Web / veszprembalaton2023.hu
Facebook / [veszprembalaton2023](https://www.facebook.com/veszprembalaton2023)
Instagram / [veszprembalaton2023](https://www.instagram.com/veszprembalaton2023)
Office / 26 Óváros Sq., Veszprém H-8200